

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0215

Zpráva Komise o Turecku za rok 2025

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. června 2026 o zprávě Komise o Turecku za rok 2025 (2025/2256(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na závěry Evropské rady ze dnů 17. a 18. dubna 2024, 30. června 2023, 23. června 2022, 24. června 2021 a 12. prosince 2019 a na všechny předchozí příslušné závěry Rady a Evropské rady,
- s ohledem na členství Turecka v Radě Evropy a v NATO,
- s ohledem na dohodu mezi Evropskou unií a Tureckou republikou o zpětném přebírání neoprávněně pobývajících osob¹ („dohoda mezi EU a Tureckem o zpětném přebírání osob“),
- s ohledem na prohlášení členů Evropské rady ze dne 25. března 2021 o Turecku,
- s ohledem na prohlášení EU a Turecka ze dne 18. března 2016 vydané Radou a 29. listopadu 2015 vydané Evropskou radou,
- s ohledem na rámec EU pro jednání s Tureckem ze dne 3. října 2005,
- s ohledem na prohlášení vydané Evropským společenstvím a jeho členskými státy dne 21. září 2005 v návaznosti na prohlášení, které Turecko učinilo při podpisu dodatkového protokolu k ankarské dohodě dne 29. července 2005,
- s ohledem na závěry Rady z 11. prosince 2006 a 6. března 2020 a na závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady v Kodani ve dnech 21.–22. června 1993, známé rovněž jako kodaňská kritéria,
- s ohledem na závěry předsednictví Rady o rozšíření ze dne 16. prosince 2025 a na závěry Rady ze dne 17. prosince 2024 a 12. prosince 2023,

¹ Úř. věst. L 134, 7.5.2014, s. 3, ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_international/2014/252/oj.

- s ohledem na mezinárodní mořské právo, které je zachyceno v Úmluvě Organizace spojených národů o mořském právu (UNCLOS), jež vytváří právní rámec upravující námořní zóny a svrchovaná práva pobřežních států,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 4. listopadu 2025 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2025“ (COM(2025)0690), doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o Turecku za rok 2023“ (SWD(2025)0756),
- s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 06/2024 ze dne 24. dubna 2024 nazvanou „Nástroj pro uprchlíky v Turecku – Přínosný pro uprchlíky i hostitelské komunity, není však zatím zajištěn jeho dopad a udržitelnost“,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 29. listopadu 2023 (JOIN(2023)0050) a 22. března 2021 (JOIN(2021)0008) o aktuálním stavu politických, hospodářských a obchodních vztahů mezi EU a Tureckem,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 25. září 2025 s názvem „Devátá výroční zpráva o nástroji pro uprchlíky v Turecku“ (COM(2025)0517),
- s ohledem na usnesení Evropského výboru regionů ze dne 3. dubna 2025 o zatýkání tureckých starostů a útoku na místní demokracii v Turecku,
- s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 5. března 2026 k balíčku o rozšíření 2024 – západní Balkán a Turecko,
- s ohledem na základní zásady mezinárodního práva a na Chartu Organizace spojených národů, na dohody na vysoké úrovni mezi vedoucími představiteli obou společenství na Kypru z roku 1977 a 1979 a na příslušné rezoluce Rady bezpečnosti OSN o Kypru, včetně rezoluce 186 (1964) ze dne 4. března 1964, která potvrzuje svrchovanost Kyperské republiky, rezoluce 541 (1983) a 550 (1984) ze dne 11. května 1984 o separatistických akcích na Kypru, rezoluce 789 (1992) ze dne 25. listopadu 1992, prohlášení předsedy Rady bezpečnosti OSN ze dne 23. července 2021 o Varoši, prohlášení předsedy Rady bezpečnosti OSN a rezoluce Rady bezpečnosti OSN o mírových silách OSN na Kypru (UNFICYP), jejichž mandát byl rezolucí 2815 (2026) prodloužen do 31. ledna 2027,,
- s ohledem na článek 46 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, v němž se smluvní strany zavazují, že se budou řídit konečnými rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve všech případech, jichž jsou stranami, a tudíž na povinnost Turecka provést všechny rozsudky tohoto soudu,
- s ohledem na příslušná usnesení Výboru ministrů Rady Evropy,

- s ohledem na prohlášení č. 12 (2025) Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy ze dne 27. března 2025 nazvané „Odvolání starostů v Turecku“,
- s ohledem na zprávu přijatou Benátskou komisí Rady Evropy na svém zasedání ve dnech 9. a 10. října 2025 o dopadu předběžného zadržení starostů na výkon místní demokratické správy,
- s ohledem na světový index svobody tisku 2025, který vydala organizace Reportéři bez hranic,
- s ohledem na monitorovací zprávu organizace Media Freedom Rapid Response za rok 2025,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) a na Istanbulskou úmluvu,
- s ohledem na index vnímání korupce za rok 2025, který dne 10. února 2026 zveřejnila organizace Transparency International,
- s ohledem na dokument Mezinárodního měnového fondu (MMF) ze dne 22. listopadu 2025 nazvaný „Turecká republika: závěrečné prohlášení útvarů Komise o pracovní cestě podle článku IV v roce 2025“,
- s ohledem na zprávu o genderových rozdílech ve světě za rok 2025, kterou dne 11. června 2025 zveřejnilo Světové ekonomické fórum,
- s ohledem na prohlášení UNESCO ze dne 10. července 2020 o Hagia Sofia a na příslušné rozhodnutí Výboru pro světové dědictví UNESCO 44 COM 7B.58 (2021) a rozhodnutí 45 COM 7B.58 (2023) o historických částech Istanbulu přijatá na jeho 44. a 45. zasedání,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. března 2026 o strategii rozšiřování EU²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 29. února 2024 o prohloubení integrace EU s ohledem na budoucí rozšíření³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. února 2026 o cíleném vyhošťování zahraničních novinářů a křesťanů v Turecku pod záminkou národní bezpečnosti⁴,
- s ohledem na všechna svá předchozí usnesení o Turecku,
- s ohledem na svá usnesení týkající se Kypru,

² Přijaté texty, P10_TA(2026)0077.

³ Úř. věst. C, C/2024/6746, 26.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj>.

⁴ Přijaté texty, P10_TA(2026)0047.

- s ohledem na své usnesení ze dne 15. dubna 2015 o stém výročí genocidy Arménů⁵,
 - s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A10-0106/2026),
- A. vzhledem k tomu, že Turecko zůstává kandidátskou zemí na přistoupení k EU; vzhledem k tomu, že členství v EU zůstává opakovaně deklarovaným politickým cílem turecké vlády, ačkoli se Turecko od hodnot a zásad zakotvených v článku 2 Smlouvy o Evropské unii a v některých politikách EU stále více vzdaluje; vzhledem k tomu, že Turecko musí věrohodně prokázat své odhodlání navázat užší vztahy s Evropskou unií, pracovat na sbližování s jejími hodnotami, dodržovat a prosazovat kodaňská kritéria, včetně zahraniční a bezpečnostní politiky EU, normalizovat své vztahy se všemi členskými státy EU a udržovat dobré sousedské vztahy s EU a všemi jejími členskými státy s cílem oživit svou evropskou perspektivu; vzhledem k tomu, že Turecko bylo opakovaně vyzváno, aby se zdrželo všech kroků, které porušují svrchovanost a svrchovaná práva kteréhokoli z členských států EU a jsou v rozporu s mezinárodním právem a právem EU;
 - B. vzhledem k tomu, že přístupová jednání s EU jsou od roku 2018 de facto zastavena v důsledku zhoršování stavu právního státu a demokracie v Turecku a v souvislosti s napjatými bilaterálními vztahy, které v tu dobu panovaly;
 - C. vzhledem k tomu, že ve své poslední zprávě o pokroku za rok 2025 musela Komise opět konstatovat, že v Turecku dochází k vážnému zhoršování stavu právního státu a k úpadku v dodržování lidských práv, a vznesla otázky ohledně dodržování základních demokratických zásad oproti předchozímu období (2024);
 - D. vzhledem k tomu, že zejména míra nezávislosti soudnictví zůstává znepokojivě nízká, a to navzdory jedenácti „soudním balíčkům“, které turecká vláda přijala od roku 2019; vzhledem k tomu, že ústavní pořádek země je ohrožen, neboť autorita Ústavního soudu je oslabena tím, že soudy nižších stupňů odmítají provádět jeho rozhodnutí;
 - E. vzhledem k tomu, že rovnost před zákonem v Turecku zjevně neexistuje, o čemž svědčí velmi rozdílné postupy v podobných případech, zejména v soudních řízeních týkajících se politiků nebo vysoce postavených osob nebo v kauzách spojených s obviněním z urážky státních úředníků;
 - F. vzhledem k tomu, že Turecko systematicky využívá trestní právo a protiteroristické zákony k zásahům proti voleným představitelům, opozičním politikům a obráncům lidských práv; vzhledem k tomu, že

⁵ Úř. věst. C 328, 6.9.2016, s. 2.

v posledním období došlo v Turecku na místní i celostátní úrovni k výraznému zhoršení demokratických norem a procesů v důsledku soudních rozhodnutí a vládního tlaku vyvíjeného na opoziční starosty a obce; vzhledem k tomu, že od voleb do místních zastupitelstev v březnu 2024 bylo minimálně 39 starostů zvolených za opoziční strany, konkrétně 29 za Republikánskou lidovou stranu (CHP) a 10 za Stranu lidové rovnosti a demokracie (DEM), bylo zatčeno a odvoláno z funkce; vzhledem k tomu, že ve 13 případech byli starostové nahrazeni zmocněnci jmenovanými vládou;

- G. vzhledem k tomu, že po dlouhém soudním řízení vydal krajský odvolací soud v Ankaře dne 21. května 2026 rozhodnutí o „absolutní neplatnosti“ („mutlak butlan“) stranického kongresu Republikánské lidové strany v roce 2023 a anuloval volby, v nichž byl Özgür Özel zvolen předsedou strany a z nichž vzešlo současné vedení strany; vzhledem k tomu, že k rozhodnutí soudu byl navzdory případným nevyřízeným odvoláním vydán zvláštní soudní příkaz s cílem účinně odvolat zvolené vedení a jeho pravomoc přenést na bývalého předsedu Kemala Kılıçdaroğlu a předchozí stranické shromáždění; vzhledem k tomu, že tři dny později, 24. května 2026, turecká pořádková policie na žádost bývalého předsedy Kılıçdaroğlu vtrhla do ústředí Republikánské lidové strany v Ankaře a za použití slzného plynu a násilí prosadila soudní rozhodnutí o vyhnání zvoleného vedení a dosazení vedení předchozího;
- H. vzhledem k tomu, že demokraticky zvolený starosta Istanbulu Ekrem İmamoğlu je od 19. března 2025 ve vězení na základě vykonstruovaných obvinění, přičemž tato situace nese typické znaky politického nátlaku a představuje očividné porušení základních zásad trestního práva, jako je zásada individuální odpovědnosti; vzhledem k tomu, že jeho uvěznění je obecně považováno za pokus o politické odstranění hlavního opozičního kandidáta pro příští prezidentské volby;
- I. vzhledem k tomu, že v současné době je u Velkého národního shromáždění Turecka (GNAT) předloženo přibližně 800 žádostí o zbavení stávajících poslanců poslanecké imunity; vzhledem k tomu, že převážná část těchto žádostí se týká poslanců opozičních stran, zejména stran DEM a CHP;
- J. vzhledem k tomu, že Turecko je členem Rady Evropy, a je proto právně vázáno rozsudky Evropského soudu pro lidská práva (ESLP); vzhledem k tomu, že Turecko neuplatňuje přelomové rozsudky ESLP, a čelí proto v současné době bezprecedentnímu počtu žalob kvůli nesplnění povinnosti; vzhledem k tomu, že Turecko se soustavně řadí mezi země, ve kterých bylo nejčastěji zjištěno porušování lidských práv a základních svobod chráněných Evropskou úmluvou o lidských právech; vzhledem k tomu, že k lednu 2026 se více než třetina všech věcí projednávaných u ESLP týkala Turecka, což je nejvyšší počet za všech zemí;

- K. vzhledem k tomu, že organizace Freedom House označuje Turecko jako „nesvobodné“ a že tato země za posledních 11 let zaznamenala jeden z nejhorších poklesů úrovně svobody na světě; vzhledem k tomu, že světový index svobody tisku za rok 2025 konstatuje další zhoršování situace a řadí Turecko, pokud jde o svobodu tisku, na 159. místo ze 180 zemí, přičemž zpráva zdůrazňuje, že autoritářský režim v Turecku nabývá na síle, v zemi je zpochybňována pluralita sdělovacích prostředků a hlasy opozice jsou v ní umlčovány veškerými možnými prostředky; vzhledem k tomu, že podle Reportérů bez hranic a zpráv o monitorování sdělovacích prostředků, které v Turecku zveřejňuje Bianet, bylo v roce 2025 uvězněno 20 až 29 novinářů, další tři byli drženi po několik měsíců v domácím vězení a desítky dalších byly podrobeny soudní kontrole způsobem, který porušoval jejich svobodu pohybu; vzhledem k tomu, že ve stejném období bylo zadrženo nebo násilně předvedeno k výslechu celkem 58 novinářů;
- L. vzhledem k tomu, že Turecko se v globálním indexu genderových rozdílů v roce 2025 umístilo na 135. místě ze 146 zemí, což poukazuje na značnou genderovou nerovnost a systémová selhání při ochraně práv žen; vzhledem k tomu, že podle údajů platformy „We Will Stop Femicide“ (Zastavíme femicidu) došlo v roce 2025 k 297 podezřelým úmrtím žen a 294 vraždám žen, zatímco jiné zdroje uváděly až 420 úmrtí; vzhledem k tomu, že v roce 2025 došlo v Turecku k rekordnímu nárůstu podezřelých úmrtí žen; vzhledem k velmi znepokojivé skutečnosti, že pro shromažďování údajů o vraždách žen neexistuje komplexní oficiální systém; vzhledem k tomu, že na úrovni OECD patří Turecko mezi jednu ze zemí s nejvyšším výskytem násilí páchaného na ženách;
- M. vzhledem k tomu, že podle místních lidskoprávních organizací İHD a TİHV bylo ke 2. prosinci 2025 zaznamenán v tureckých věznicích rekordní počet 433 543 vězňů, což představuje sedminásobný nárůst za poslední dvě desetiletí, zatímco dalších 460 921 osob bylo pod soudním dohledem; vzhledem k tomu, že tyto organizace rovněž konstatovaly, že mezi vězni bylo 1 412 nemocných jedinců, z nichž 335 se nacházelo ve vážném stavu; vzhledem k tomu, že turecké věznice fungují nad rámec svých kapacit, takže míra jejich přeplnění, nevyhovující podmínky a přístup vězňů k základním potřebám se stále zhoršují; vzhledem k rostoucímu počtu zpráv o porušování lidských práv ve věznicích;
- N. vzhledem k tomu, že podle indexu vnímání korupce zveřejněného organizací Transparency International za rok 2025 získalo Turecko 31 bodů ze 100, což je nejnižší skóre od roku 2013, kdy získalo 50 bodů, a že v současné době se tak nachází na 124. místě ze 180 zemí; vzhledem k tomu, že více než devět let po přijetí čtvrté hodnotící zprávy Skupiny států proti korupci (GRECO) Rady Evropy o Turecku byla v plném rozsahu provedena pouze tři z 22 doporučení, která byla v této zprávě obsažena;

- O. vzhledem k tomu, že Turecko je rozmanitým mnohonárodnostním regionem, který se nachází ve složité zeměpisné poloze poznamenané napětím;
- P. vzhledem k tomu, že v Turecku probíhá politický proces nazvaný „Turecko bez terorismu“, jehož cílem je ukončit politické násilí a řešit kurdskou otázku na politické úrovni;
- Q. vzhledem k tomu, že i mimo proces přistoupení je zapotřebí, aby vztahy mezi EU a Tureckem byly konstruktivní, jelikož Turecko je členem NATO a klíčovým partnerem pro stabilitu v širším regionu východního Středomoří a v oblasti obchodu, hospodářských vztahů, bezpečnosti, migrace a spolupráce v boji proti terorismu; vzhledem k tomu, že spolupráce s Tureckem pokračuje v řadě oblastí politiky společného zájmu, mimo jiné prostřednictvím dialogů na vysoké úrovni o odstranění obchodních překážek a intenzivnější spolupráce v oblasti prevence obcházení sankcí, přičemž tato spolupráce by se mohla dále postupným, přiměřeným a vratným způsobem rozvíjet, plně v souladu se závěry Evropské rady z dubna 2024,
- R. vzhledem k tomu, že v Turecku se stále nachází jedna z největších uprchlických komunit na světě; vzhledem k tomu, že spolupráce mezi EU a Tureckem v oblasti řízení migrace, bezpečnosti a regionální stability má i nadále strategický význam a přispívá k omezení nelegálního a nebezpečného překračování hranic na trase přes východní Středomoří do Evropy a k záchraně životů na moři; vzhledem k tomu, že od roku 2011 poskytla EU 12,5 miliard EUR na podporu uprchlíků a hostitelských komunit v Turecku;
- S. vzhledem k tomu, že soulad Turecka se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU dosáhl v roce 2025 historického minima 4 % ve srovnání s 6 % v roce 2024; vzhledem k tomu, že se jedná o zdaleka nejnižší míru souladu ze všech kandidátských zemí; vzhledem k tomu, že tento ukazatel nezachycuje všechny úrovně zapojení dané kandidátské země v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky;
- T. vzhledem k tomu, že napětí mezi EU a Tureckem v souvislosti se situací ve východním Středomoří se zmírnilo, ale stále existuje;
- U. vzhledem k tomu, že Turecko stále hraje významnou úlohu v syrském konfliktu; vzhledem k tomu, že Turecko provádí rozsáhlé vojenské operace na syrském území zaměřené zejména na oblasti ovládané Kurdy a okupuje území v severní Sýrii, přičemž obojí je v rozporu s mezinárodním právem;
- V. vzhledem k tomu, že kvůli své zeměpisné poloze pocítí Turecko důsledky vojenské operace proti iránskému režimu, a že na něj bude mít tato situace dopad, zejména pokud jde obnovení migračního tlaku; vzhledem k tomu, že na území Turecka bylo z Íránu vysláno několik raket, které byly úspěšně neutralizovány prostřednictvím integrovaného systému protivzdušné a protiraketové obrany NATO;

- W. vzhledem k tomu, že obchodní vztahy mezi EU a Tureckem jsou obzvláště rozsáhlé, přičemž hodnota vysoce integrovaných dodavatelských řetězců v roce 2024 přesahovala 210 miliard EUR, že Turecko je pátým největším obchodním partnerem EU, přičemž EU je zdaleka největším obchodním partnerem Turecka, jakož i hlavním zdrojem přímých zahraničních investic;
- X. vzhledem k tomu, že turecké hospodářství je ovlivněno vysokou inflací, měnovou nestabilitou a strukturálními výzvami, což má přímé důsledky pro pracovníky, domácnosti a sociální soudržnost; vzhledem k tomu, že během posledních dvou let byl tento negativní trend zastaven a napraven zdravými makroekonomickými politikami, jejichž účinek je však pozvolný;
- Y. vzhledem k tomu, že počet zpracovaných žádostí o víza EU, které podali turečtí státní příslušníci, je druhý nejvyšší ze všech zemí;
- Z. vzhledem k tomu, že Turecko bude v listopadu 2026 pořádat v Antalyi 31. konferenci OSN o změně klimatu, a mělo by proto prokázat skutečné odhodlání plnit své cíle v oblasti snižování emisí CO₂ a zvýšit ambice své politiky v oblasti klimatu;
- AA. vzhledem k tomu, že přední představitelé opozice se nedávno otevřeně vyslovili pro obnovení vztahů mezi EU a Tureckem; vzhledem k tomu, že bývalý spolupředseda strany HDP Selahattin Demirtaş vyzval k obnovení procesu přistoupení Turecka s tím, že navzdory všem obtížím a stávajícím nedostatkům by obnovení procesu iniciovalo opatření v oblasti demokratických reforem a mohlo by být impulzem pro všechny zúčastněné strany; vzhledem k tomu, že předseda strany CHP Özgür Özel se v dopise adresovaném zainteresovaným subjektům EU vyjádřil pro inkluzivnější a strategičtější chápání spolupráce mezi EU a Tureckem, znovu potvrdil, že podporuje plné členství v EU, a zdůraznil, že prohloubení institucionální a hospodářské integrace – včetně procesu „Made in Europe“ – bude důležitým nástrojem pro upevnění demokracie, lidských práv a právního státu v Turecku; vzhledem k tomu, že prezidentský kandidát za stranu CHP a starosta Istanbulu Ekrem İmamoğlu ve svém dopise rovněž vyjádřil názor, že ukončení spolupráce s Tureckem by oslabilo podporu demokratické transformace Turecka ze strany EU; vzhledem k tomu, že dále vyzval k postupnému obnovení vztahů založených na zásadách, včetně soustavné spolupráce na základě kodaňských kritérií, a k naléhavému zahájení rozhovorů o modernizaci celní unie, což by umožnilo zajistit, že Turecko bude řádně dodržovat normy EU, a posílí transparentnost, konkurenceschopnost a právní stát;

Odhodlání přistoupit k EU

1. opakuje, že oceňuje dlouhodobé přání většiny tureckého lidu, aby Turecko přistoupilo k Evropské unii a zachovalo si status kandidátské země, přestože politická vůle a pokrok jsou stále nedostatečné; je si

vědom rostoucí únavy, která v důsledku této situace mezi zúčastněnými stranami na obou stranách procesu panuje; zdůrazňuje však, že případný posun v procesu přistoupení vyžaduje hmatatelný pokrok v prosazování zásad právního státu a demokratických procesů, a domnívá se, že pokud k takovému pokroku nedojde, nelze v procesu přistoupení Turecka k EU pokračovat;

2. zdůrazňuje normativní a netransakční povahu procesu přistoupení k EU, který je založen na výsledcích, podmíněn splněním kodaňských kritérií a není vázán žádnou lhůtou; zdůrazňuje, že splnění kodaňských kritérií vyžaduje stabilní instituce, které zaručují demokracii, právní stát, lidská práva, respektování a ochranu menšin, dobré sousedské vztahy, uznání všech členských států, dodržování mezinárodního práva a soulad se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU;
3. s politováním konstatuje, že navzdory opakovaným prohlášením turecké vlády, v nichž uvedla, že je odhodlána na přistoupení k EU pracovat, nebyly vyřešeny dlouhodobé vážné obavy ohledně nedostatků, jež proces přistoupení ovlivňují, včetně soustavného podírání lidských práv a omezování prostoru občanské společnosti, a že v posledním období bylo doloženo další závažné zhoršování situace v oblasti právního státu a základních práv, což v posledním desetiletí představuje v Turecku trend, který zemi posouvá směrem k autoritářskému modelu; považuje tuto pokračující nečinnost za jasnou známku nedostatku skutečné politické vůle turecké vlády provést reformy a proces přistoupení oživit;
4. vyzývá tureckou vládu, aby přešla od slov k činům a namísto stěžování si na to, jak dlouho Turecko čeká na vstup do EU, prokázala prostřednictvím konkrétních opatření, která mu byla vysvětlena, svou skutečnou ochotu odstranit přetrvávající nedostatky v oblasti právního státu, lidských práv, demokratických norem, svobody tisku a základních svobod a také v dodržování dobrých sousedských vztahů a mezinárodního práva; kromě jiných naléhavých opatření zdůrazňuje zejména potřebu posílit nezávislost soudnictví, chránit svobodu projevu, novináře a práva místních orgánů a ukončit politicky motivované soudní procesy;
5. opakuje nicméně, že i když je proces přistoupení od roku 2018 na mrtvém bodě, Turecko zůstává pro EU zemí strategického významu, spojencem NATO a zemí, s níž má vícevrstvé vztahy jak na úrovni obchodu, hospodářství a řízení migrace, tak na úrovni zahraniční a bezpečnostní politiky; zdůrazňuje význam Turecka pro regionální bezpečnostní rámec a stabilitu, jakož i pro bezpečnost Ukrajiny v kontextu ruské agrese; upozorňuje však, že rostoucí rozdíly v zahraniční politice jsou stěžejí slučitelné s evropskou bezpečností a obrannou architekturou; důrazně podporuje rozvoj kooperativních a vzájemně prospěšných vztahů s Tureckem ve všech oblastech společného zájmu postupným, přiměřeným a zvrátitelným způsobem v souladu se závěry Evropské rady z dubna 2024, přičemž je nutné,

aby i na tomto poli bylo dodržováno mezinárodní právo a vyvíjeno úsilí k jeho prosazování;

6. vyjadřuje naději, že se změní způsob, jakým se turecká vláda angažuje v základních otázkách, které jsou jádrem procesu přistoupení k EU, což by umožnilo rozvíjet vztahy mezi EU a Tureckem směrem k užšímu partnerství s možnou perspektivou proces přistoupení v budoucnu opět oživit;
7. je hluboce znepokojen tím, že ostatní orgány EU a mnoho členských států EU vůči rozkladu právního státu v Turecku příliš často neprojevují svůj názor; zdůrazňuje, že kvůli neschopnosti vysokých činitelů EU důsledně a veřejně se vyjadřovat ke zhoršování stavu demokracie – zejména během oficiálních návštěv země – se může turecká občanská společnost vůči EU odcizit a obraz a důvěryhodnost EU tím může utrpět, a to i mezi nejvíce proevropskými částmi turecké společnosti, přičemž náprava této situace může trvat velmi dlouho; vyzývá velvyslance EU a velvyslance členských států EU v Turecku, aby obnovili návštěvy významných vězněných osobností, účastnili se příslušných soudních řízení, veřejně se postavili proti pokračujícím útokům na politické strany a členy opozice a disentu a aby systematicky informovali turecké orgány o svém znepokojení v těchto záležitostech a udržovali úzkou spolupráci s občanskou společností;

Jádro procesu přistoupení: demokracie, právní stát a základní práva

8. vyjadřuje hluboké znepokojení nad pokračujícím závažným rozkladem právního státu a nedostatečnou nezávislostí tureckých soudů v rámci hluboce zakořeněného autoritářského výkladu prezidentského systému; odsuzuje represe a svévolně vedená soudní řízení proti politikům, novinářům, právníkům, aktivistům, umělcům a každému, kdo se odváží vyjádřit kritický názor; dále kritizuje omezování prostoru pro svobodu sdělovacích prostředků, občanskou aktivitu a svobodu shromažďování v zemi a vyzývá vládu, aby tento trend zvrátila dříve, než bude příliš pozdě; vyzývá k přijetí strukturálních opatření, která umožní výrazné zlepšení nezávislosti soudnictví;
9. kritizuje nedostatečnou nestrannost a nezávislost soudnictví a rozsáhlé využívání dvojích standardů v této oblasti, a to jak ze strany státních zástupců, tak soudců, zejména pokud jde o žaloby za urážky veřejných činitelů nebo obvinění z korupce; konstatuje, že s vládními příznivci se nezachází stejně jako s členy opozice; dále odsuzuje nezákonnou praxi odvolávání a svévolného přerazování soudců, kteří se zabývají politickými případy, což významně ovlivňuje nestrannost procesu; vyzývá k tomu, aby turecký soudní systém přestal umožňovat svědectví tajných svědků, tzn. aby přestal přijímat důkazy bez ověření, k čemuž běžně dochází především v medializovaných případech a což představuje jasné porušení práva

na spravedlivý proces a je v rozporu s judikaturou ESLP; zdůrazňuje, že tyto neregulérní postupy v rámci soudních řízení vedou k závažnému porušování právní zásady presumpce nevinny a jsou v rozporu s mezinárodními právními povinnostmi a tureckým vnitrostátním právem; je znepokojen zprávami o závažném zhoršení kvality soudních řízení v Turecku, zejména pokud jde o nízkou kvalitu obžalob, což je v rozporu s vnitrostátními i mezinárodními právními standardy; poukazuje na to, že turecká Rada soudců a státních zástupců vykazuje jasně nedostatečnou nezávislost na vládě při výběru, jmenování a povyšování soudců a státních zástupců, což je klíčový faktor, který umožňuje soudnictví záměrně využívat jako prostředek k potlačování disentu;

10. s politováním konstatuje, že ačkoli politika rozšíření EU v současné době získává nový impuls, Turecko tuto příležitost promarní kvůli absenci demokratických reforem; dále konstatuje, že prvním krokem k využití této příležitosti by bylo dodržování rozsudků ESLP a Ústavního soudu Turecka; vyjadřuje své přetrvávající zděšení nad tím, že turecké orgány, zejména turecké soudnictví, neustále ignorují a neuplatňují zásadní rozhodnutí Ústavního soudu a ESLP, což podřívá právní jistotu a umožňuje další systémové porušování pravidel; s politováním konstatuje, že zdlouhavost, s jakou je Výborem ministrů Rady Evropy vedeno řízení o nesplnění povinnosti, způsobuje neúčinnost v prosazování rozsudků ESLP a zajišťování jejich dodržování; vyzývá Komisi a členské státy, aby využily všech diplomatických cest a naléhaly na Turecko, aby příslušné rozsudky ESLP provedlo, a aby zvážily, zda by nebylo vhodné provedením rozsudků ESLP podmínit poskytování finanční pomoci; co nejdůrazněji odsuzuje trvalé a záměrné rozhodnutí tureckých orgánů nelegálně věznit z politických důvodů významné osobnosti, jako jsou bývalí spolupředsedové strany HDP Selahattin Demirtaş a Figen Yüksesdağ – již více než 9 let – a obránce lidských práv Osman Kavala – již více než 8 let –, a to navzdory příslušným rozhodnutím ESLP; vyzývá k jejich okamžitému a bezpodmínečnému propuštění; je zděšen tím, že namísto okamžitého propuštění byl Selahattinu Demirtašovi dne 6. ledna 2026 uložen dodatečný trest odnětí svobody v délce více než jednoho roku v jiné věci týkající se projevů přednesených v roce 2015, a to navzdory již třem rozsudkům ESLP, které vyzývají k jeho propuštění, z nichž poslední se stal pravomocným dne 3. listopadu 2025; považuje tyto kroky za závažné zneužití moci a projev hrubého pohrdání právním státem; naléhavě znovu vyzývá Turecko, aby plně provedlo všechny rozsudky ESLP v souladu s článkem 46 Evropské úmluvy o lidských právech a v souladu s bezpodmínečnými povinnostmi vyplývajícími z článku 90 turecké ústavy, včetně rozsudku ESLP z roku 2023 ve věci Yüksel Yalçınkaya v. Turecko a v souvisejících věcech; bere na vědomí rozhodnutí ESLP nepřiznat odškodnění ani neuhradit právní náklady v tisících navazujících případech, což by mohlo být pro stěžovatele potenciálně nespravedlivé a v rozporu s předchozí praxí soudu; vyzývá Turecko, aby rovněž respektovalo rozsudky týkající se pohřešovaných osob a majetku na Kypru, včetně rozhodnutí ESLP ze

dne 24. ledna 2008 v případě vražd Tassose Isaaka a Solomose Solomoua; vyzývá turecké orgány, aby uplatnily mezinárodní zatykače na osoby podezřelé z těchto vražd a předaly je Kyperské republice;

11. je hluboce znepokojen narůstající ústavní krizí v Turecku způsobenou tím, že obecné soudy odmítají respektovat závazné rozsudky Ústavního soudu nebo jiná rozhodnutí příslušných vyšších soudních instancí, což představuje jasné porušení právního řádu; odsuzuje skutečnost, že Can Atalay, advokát hájící zájmy rodin účastníků demonstrací v souvislosti s událostmi v parku Gezi, je navzdory dvěma závazným rozhodnutím Ústavního soudu stále ve vazbě; ostře se ohrazuje proti tomu, že byl Canu Atalayemu v přímém rozporu s ústavními zárukami a demokratickou vůlí voličů nezákonně odňat jeho poslanecký mandát; odsuzuje rozhodnutí 13. vrchního trestního soudu v Istanbulu, který zamítl příkaz Ústavního soudu k obnovení řízení s Tayfunwm Kahramanaem, který byl do výše uvedených demonstrací rovněž zapojen a jehož zdraví se v poslední době vážně zhoršilo, přičemž byly zamítnuty i žádosti o zastavení jeho výkonu trestu a o jeho propuštění; je zděšen tím, že nedávno byla za údajnou účast na protestech v souvislosti s událostmi v parku Gezi před 13 lety odsouzena i známá umělecká manažerka Ayşe Barimová, a to navzdory tomu, že neexistují žádné důkazy o jejím protiprávním jednání; dále vyjadřuje politování nad tím, že 13. správní senát regionálního správního soudu v Ankaře se postavil proti historickému rozhodnutí Státní rady ve věci Hafize Öztürk Türkmenové – prvnímu rozhodnutí týkajícímu se „Akademiků bojujících za mír“, podle něhož měla dostat zpět své místo na univerzitě; vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění všech svévolně zadržovaných osob, ke stažení obvinění proti osobám stíhaným pouze za to, že uplatňovaly svá základní práva, a k ukončení zneužívání protiteroristických a soudních mechanismů k umlčení nesouhlasu;
12. odsuzuje nepolevující útoky turecké vlády na politické strany a členy opozice, které byly v posledním roce obzvláště tvrdé proti Republikánské lidové straně, hlavní opoziční straně, což Turecko ještě více odklonilo od již tak omezené stranické soutěže k plně autoritářské vládě; důrazně odsuzuje politicky motivované odstranění zvoleného předsedy Republikánské lidové strany Özgüra Özela a stranického vedení z funkce na základě rozhodnutí soudu, který prohlásil kongres Republikánské lidové strany v roce 2023 za neplatný a rozhodl znovu dosadit bývalé stranické vedení; vyzývá tureckou vládu, aby upustila od této taktiky zneužívání, která představuje závažný útok na demokratický pluralismus, právní stát a svrchovanou vůli členů strany a voličů v Turecku; považuje tento případ za aktuální ukázkou širší taktiky potlačování opozice, která zahrnuje zneužívání soudního systému k vyloučení potenciálních konkurentů z budoucích voleb, což Turecko hlouběji uvrhne do plně autoritářského systému; vyzývá Komisi a členské státy, aby odvolání vedení Republikánské lidové strany odsoudily, a to veřejně i neoficiálně při jednáních s tureckou vládou, a aby konstruktivněji

spolupracovaly s opozičními stranami v Turecku; je znepokojen rizikem vleklé vnitřní krize v hlavní opoziční straně, pokud nebude rychle svolán kongres, který by členům strany umožnil demokraticky určit své vedení;

13. znovu důrazně odsuzuje pokračující zadržování Ekrema İmamoğlu, příslušníka strany CHP, a jeho odvolání z funkce primátora města Istanbul, přičemž jeho případ je součástí rozsáhlé politické aféry čítající více než 400 obžalovaných, včetně starostů a obecních úředníků, z nichž 105 je v současné době ve vyšetřovací vazbě; důrazně odmítá rozhodnutí krajského soudu v Ankaře ze dne 21. května 2026 zrušit rozhodnutí 38. řádného a 21. mimořádného sjezdu strany CHP a na místo současného předsedy Özgüra Özela znovu dosadit jejího bývalého lídra Kemala Kılıçdaroğlu; považuje toto rozhodnutí za zjevný příklad zasahování státu do vnitřních záležitostí největší opoziční strany; dále odsuzuje zatčení zvoleného opozičního starosty Mustafy Bozbeye dne 4. dubna 2026, spolu s několika členy CHP, údajně na základě falešných obvinění z korupce a úplatkářství; považuje tento vývoj za další důkaz systémového oslabování demokratické správy věcí veřejných a politického pluralismu na místní úrovni v Turecku; vítá nedávné návštěvy starostů a zástupců měst EU a členů Evropského výboru regionů v Turecku, které svědčí o jejich solidaritě a podpoře s obžalovanými; opakuje svou výzvu k dodržování svobod místních zastupitelstev; je hluboce znepokojen tím, že soud přijal obžalobu vypracovanou (v rozsahu téměř 4 000 stran) pod vedením nechvalně známého bývalého istanbulského nejvyššího státního zástupce Akina Gürleka, v níž je Ekrem İmamoğlu obviněn z vedení rozsáhlé zločinecké sítě a ze spáchání 142 trestných činů, které by mohly vést k trestu odnětí svobody v délce až 2 430 let; vítá významné rozhodnutí ESLP vyhovět žádosti Ekrema İmamoğlu týkající se údajného nezákonného zadržování a přednostně se jeho věcí zabývat; odsuzuje dlouhodobé útoky na Ekrema İmamoğlu, který jako kandidát strany CHP na prezidenta v současných volbách musí čelit desítkám vyšetřování, překrývajících se soudních případů a svévolných správních rozhodnutí, což obnáší mimo jiné i nedávné obvinění z „politické špionáže“ a nezákonné a politicky motivované zrušení jeho univerzitního diplomu, který je pro jeho způsobilost být tureckým prezidentem nezbytný; odsuzuje rozhodnutí istanbulského 5. správního soudu ze dne 23. ledna 2026, kterým žádost Ekrema İmamoğlu, aby bylo rozhodnutí o zrušení jeho univerzitního diplomu anulováno, zamítá; je hluboce znepokojen obrovským počtem řízení zahájených Velkým národním shromážděním Turecka (GNAT), jejichž cílem je zbavit stávající poslance poslanecké imunity, což se v naprosté většině týká členů opozičních stran; zdůrazňuje, že tyto kroky oslabují vyhlídky na silnější a komplexnější partnerství mezi EU a Tureckem a na celkově lepší vztahy; vyzývá všechny politické aktéry v Turecku, aby se vážně zapojili do posilování GNAT jakožto pluralitní komory, řešili výzvy, jimž turecká společnost čelí, a položili základy demokratické budoucnosti;

14. je vážně znepokojen dalším zhoršováním stavu turecké demokracie na místní úrovni; důrazně odsuzuje odvolání a zatčení 28 nejméně 39 zvolených starostů z opozičních stran a desítek místních úředníků, jakož i nahrazení 13 starostů zmocněnci jmenovanými vládou, často na základě nadměrně širokého a svévolného uplatňování tureckých právních předpisů pro boj proti terorismu a neopodstatněných obvinění z korupce; opakuje, že považuje tuto dlouhodobou praxi jmenování zmocněnců za hrubý útok na nejzákladnější principy místní demokracie; naléhavě vyzývá turecké orgány, aby okamžitě ukončily a zrušily represivní opatření vůči obcím vedeným opozicí, která obnášejí i selektivní zabavování finančních aktiv, a aby respektovaly právo voličů zvolit si své vybrané zástupce v souladu s doporučeními Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy a Benátské komise; je hluboce znepokojen nedávnou právní reformou, která vyžaduje, aby místní samosprávy, jejich přidružené subjekty a společnosti kontrolované obcemi získaly před založením společností nebo družstev a před přijetím jiných strategických finančních rozhodnutí prezidentský souhlas, čímž se výrazně rozšíří ústřední výkonný dohled nad místním rozhodováním o hospodářských záležitostech a ještě více se okleští oslabující autonomie místních vlád; zdůrazňuje, že podrývání místní demokracie výrazně oslabuje kapacitu státu, zejména pokud jde o poskytování služeb, reakci na krize (jako např. v důsledku zemětřesení) a sociální služby pro uprchlíky a zranitelné skupiny, a ohrožuje tak lidskou bezpečnost;
15. odsuzuje pronásledování právních zástupců a útoky, jež jsou na ně kvůli jejich advokátské činnosti prováděny, např. pokračující věznění Mehmeta Pehlivana, právního zástupce Ekrema İmamoğlu, nebo nedávné odsouzení Ramazana Demira, obhájce Selahattina Demirtaše, k 11 letům odnětí svobody; považuje tyto a ostatní kroky proti právním zástupcům za nepřijatelný zásah do práva na obhajobu a do právnické profese, která je jedním ze základních prvků fungujícího soudnictví a právního státu; vítá skutečnost, že 26. trestní soud pro těžké zločiny v Istanbulu zprostil předsedu a 10 členů výkonné rady Istanbulské advokátní komory obvinění souvisejících s terorismem, zdůrazňuje však, že k tomuto trestnímu obvinění nemělo v první řadě vůbec dojít; vyzývá turecké orgány, aby zavedly záruky právnické nezávislosti, bezpečnosti a autonomie a aby zajistily, že právníci budou požívat práv v souladu s normami Rady Evropy, a nebudou tudíž muset oni sami ani jejich profesní organizace čelit trestnímu stíhání nebo jinému nepatřičnému nátlaku pouze kvůli tomu, že vykonávají své zákonné funkce;
16. opět odsuzuje pokračující a stále intenzivnější stíhání, cenzuru a pronásledování novinářů a nezávislých sdělovacích prostředků, neboť jim je tímto upírána svoboda vykonávat profesní povinnosti a informovat veřejnost, což má zásadní význam pro fungující demokratickou společnost; je hluboce znepokojen zprávami, které uvádějí, že až 90 % vnitrostátních sdělovacích prostředků má nyní provládní orientaci nebo je pod kontrolou vlády; vyjadřuje v tomto

ohledu hluboké politování nad tím, že turecká vláda převzala kontrolu nad TELE1, jednou z mála zbývajících kriticky se vyjadřujících vysílacích stanic, která je nyní pod kontrolou zmocněného správce, což považuje za záměrný útok na svobodu sdělovacích prostředků; odsuzuje pronásledování nezávislých novinářů, kteří v roce 2025 čelili vlně zatýkání a zadržování, zejména na základě obvinění z „členství v teroristické organizaci“, „urážky prezidenta“ nebo údajného porušení zákona o shromážděních a demonstracích; s velkým znepokojením sleduje mimo jiné případ reportéra Deutsche Welle Alicana Uludağa, který byl zatčen kvůli více než rok starým příspěvkům na sociálních sítích, více než 90 dnů byl zadržován v nejpřísněji střežené věznici a nedávno byl propuštěn, přestože obvinění, jež byla proti němu vznesena, stále platí a v září s ním bude pokračovat jeho proces, případ šéfredaktora stanice TELE1 Merdana Yanardağa, který je v současnosti vězněn na základě obvinění ze „špionáže“, reportéra zpravodajských internetových stránek Medyascope Furkana Karabaye, opakovaně zatčeného v průběhu posledních tří let, který je nyní v domácím vězení na dobu dvou měsíců, případ televizní moderátorky Sedef Kabaşové, která nyní čelí dalšímu soudnímu řízení kvůli svým příspěvkům v sociálních médiích, nebo případ zkušeného novináře Fatiha Altayliho, který byl nedávno propuštěn a čeká na výsledek svého odvolání proti trestu odnětí svobody v délce více než 4 let, který mu byl uložen na základě absurdního obvinění z výhrůžek fyzickým násilím vůči tureckému prezidentovi, případ reportéra deníku BirGün İsmaila Ariho, který byl nedávno v souvislosti se svou investigativní činností zatčen na základě obvinění z údajného šíření dezinformací, a případ švédského novináře Joakima Medina; požaduje okamžité a bezpodmínečné osvobození všech neprávem zadržovaných novinářů; vyjadřuje hluboké politování nad zneužíváním Nejvyšší rady pro rozhlasové a televizní vysílání, která by měla být nezávislá, k dalšímu potlačování nezávislých sdělovacích prostředků prostřednictvím finančních a vysílacích sankcí, které jsou v drtivé většině ukládány sdělovacím prostředkům, jež vyjadřují kritické názory; kritizuje četná a systematická opatření proti svobodě projevu na internetu, včetně opakovaných omezení přístupu k internetu, omezování šířky pásma, zákazů vysílání, blokování účtů na sociálních médiích, internetových stránek a tisíců zpráv a také včetně požadavků na odstranění obsahu, přičemž tato opatření slouží k umlčení novinářů a běžných občanů, často s uvedením důvodu „národní bezpečnosti a veřejného pořádku“; odsuzuje zneužívání právních ustanovení tureckými orgány k omezování práce novinářů a vyvíjení cíleného tlaku na ně; vyzývá turecké orgány, aby okamžitě zajistily ochranu svobody projevu a svobody sdělovacích prostředků a aby v souladu s mezinárodními závazky Turecka v oblasti lidských práv zaručily, že nikdo nebude zbaven svobody pouze proto, že pokojným způsobem uplatňuje svá základní práva;

17. zůstává znepokojen zákazem shromažďování – často na základě nepodložených důvodů – a nadměrným používáním síly proti pokojným demonstrantům; zdůrazňuje, že tyto praktiky jsou

v rozporu se zárukami práva na pokojné shromažďování podle článku 34 turecké ústavy a představují trvalé porušování mezinárodních norem v oblasti lidských práv; je obzvláště znepokojen dopadem, který má toto porušování osobních svobod na studentské hnutí, a tím, že široká škála represivních opatření – včetně svévolného zadržování studentů, jejich disciplinárního vyšetřování, snižování stipendií, vystěhovávání studentů z kolejí, cenzury sdělovacích prostředků a fyzického násilí – je podle všeho využívána s cílem omezit přítomnost mladých lidí ve veřejném prostoru; vyjadřuje politování nad velkým počtem osob, které byly zadrženy nebo podrobeny opatřením soudní kontroly z důvodu svého členství v organizacích občanské společnosti a advokátních komorách nebo kvůli své účasti na demonstracích, zejména těch, které se konaly po zatčení a uvěznění istanbulského starosty Ekrema İmamoğlu a při protestech souvisejících s 1. květnem a protestech za práva žen a LGBTI osob; uznává, že byly provedeny i některé pozitivní kroky, například že někteří demonstranti byli zproštěni obvinění, nicméně naléhavě vyzývá turecké orgány, aby svobodu shromažďování a protestů dodržovaly bez zbytečných omezení;

18. vyjadřuje rostoucí znepokojení nad tím, jak turecké orgány zavádějí ve všech oblastech společnosti silně regresivní morální agendu založenou na náboženském přístupu, která je v příkrém rozporu se sekulárními základy Turecké republiky zakotvenými v její ústavě; konstatuje, že tento silící posun prosazovaný vládnoucí koalicí lze pozorovat v právních předpisech, politickém diskurzu, vzdělávání, kulturním životě a sdělovacích prostředcích, což vyvolává vážné otázky ohledně oslabování sekularismu, pluralismu a základních svobod; je znepokojen rozhodnutím turecké vlády podat žalobu proti 168 signatářům prohlášení „Společně bráníme sekularismus“, mezi nimiž jsou novináři, umělci a akademičtí pracovníci;
19. zůstává hluboce znepokojen stavem akademické svobody a institucionální nezávislosti, jak dokládá zhoršující se situace na Univerzitě Boğaziçi od jmenování jejího rektora rozhodnutím tureckého prezidenta v roce 2021; domnívá se, že tento model jmenování zmocněnce aplikovaný na akademické instituce – s jasně negativním dopadem na akademický život a výkonnost instituce – představuje rostoucí odklon od norem EU pro akademickou svobodu a odráží pokusy vlády zpřísnit kontrolu nad jakýmkoli prostorem možného nesouhlasu; vyzývá turecké orgány, aby zajistily demokratickou správu věcí veřejných a autonomii na tureckých univerzitách a ukončily tvrdé zákroky proti studentům prostřednictvím omezování svobody sdružování a projevu nebo jejich práva plně a svobodně se účastnit akademického života; vyjadřuje znepokojení nad případem univerzity Bilgi, která byla náhle uzavřena prezidentským dekretem dne 22. května 2026 a znovu otevřena o tři dny později po značném odporu veřejnosti a rozsáhlých protestech studentů a akademických pracovníků, a konstatuje, že se jedná o další příklad ohrožení akademické svobody, institucionální autonomie a státních zásahů do vysokoškolského vzdělávání;

20. je i nadále hluboce znepokojen stavem práv žen, zejména vysokou mírou genderově podmíněného násilí a femicidy v Turecku; naléhavě žádá turecké orgány, aby zlepšily legislativní rámec a jeho provádění, a to i na základě důsledného provedení zákona o ochraně č. 6284, s cílem účinně bojovat proti všem formám násilí páchaného na ženách a proti praxi tzv. vražd ze cti, aby zajistily mechanismy silnější ochrany a ukončily přetrvávající politiku beztrestnosti tím, že pachatele poženou k odpovědnosti; vyjadřuje politování nad tím, že ačkoli turecká vláda vyhlásila rok 2025 „rokem rodiny“, zvolila vysoce ideologický a regresivní přístup, který se zaměřuje na genderovou rovnost jako na hrozbu, dále snižuje viditelnost žen ve veřejném prostoru a k násilí páchanému na ženách a dívkách často přistupuje jako k soukromé rodinné záležitosti, což přispívá k beztrestnosti; znovu důrazně odsuzuje odstoupení Turecka od Istanbulské úmluvy, k němuž došlo na základě prezidentského dekretu, a opakuje svou výzvu ke zrušení tohoto rozhodnutí a k opětovné ratifikaci Istanbulské úmluvy; je znepokojen skutečností, že organizace občanské společnosti zabývající se právy žen jsou stále vystaveny rostoucímu tlaku, mimo jiné prostřednictvím soustavné administrativní šikany a soudních stíhání; naléhavě vyzývá tureckou vládu, aby řešila přetrvávající nerovnost žen a mužů v hospodářském životě, neboť Turecko má jednu z nejnižších účastí žen na trhu práce mezi zeměmi OECD, jakož i přetrvávající nízkou míru účasti žen na rozhodovacích procesech a procesech tvorby politik;
21. nadále odsuzuje skutečnost, že jsou v Turecku soustavně porušována základní práva LGBTI+ osob a že jejich ochrana není dostatečná, což se projevuje mj. jejich svévolným zadržováním a nenávisnými verbálními projevy, trestnými činy z nenávisti, fyzickými útoky a diskriminační rétorikou, a tím, že se v mediálním prostoru stále prohlubují stereotypní a stigmatizující narativy v souvislosti se sexuální orientací a genderovou identitou; vyjadřuje politování nad tím, že namísto řešení této pokračující diskriminace turecké orgány dokonce represe ještě zintenzivnily a využily iniciativu „Rok rodiny“ jako platformu, která si vybírá komunitu LGBTI+ a její práva jako konkrétní terč; je hluboce znepokojen několika návrhy právních předpisů, které se dostaly na veřejnost v průběhu minulého roku a které poprvé v historii Turecké republiky kriminalizují jakékoli vyjadřování identity LGBTI+ a konsensuální sexuální aktivity osob stejného pohlaví; vyzývá turecké orgány, aby se zdržely jakékoli reformy tureckého trestního zákoníku, která by byla v rozporu s mezinárodními závazky Turecka, včetně závazků vyplývajících z Evropské úmluvy o lidských právech; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že turecká vláda i v roce 2025 zakázala Queer Fest a pochod hrlosti v Istanbulu a na dalších místech i mnoho dalších aktivit proti homofobii, a zároveň udělila oficiální povolení pro shromáždění a demonstrace namířené proti osobám LGBTI+, které podporují vyloučení a diskriminaci; odsuzuje soudní zákaz činnosti sdružení Genç LGBTI+ se sídlem v İzmiru, který byl vydán v rámci zpřísnění opatření proti organizacím občanské společnosti zabývajícím se otázkami LGBTI+, a to na základě obvinění z „obscénnosti“, která

jsou stále častěji využívána k útokům na aktivisty a umělce, včetně tureckého zpěváka Mabela Matize; vítá rozhodnutí ankarského soudu ze dne 23. února 2026 zprostit obránce lidských práv a aktivistu LGBTI+ Enese Hocaogullariho všech obvinění; vyjadřuje politování nad neoprávněným stíháním, kterému byl Enes Hocaogullari vystaven, což obnášelo i 35 dnů jeho vyšetřovací vazby za to, že uplatnil svou svobodu projevu na konferenci Rady Evropy v březnu 2025;

22. znovu vyzývá místopředsedkyni Komise, vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby s ohledem na výše popsany závažný úpadek demokracie zvažila omezující opatření v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv – včetně zmrazení majetku v EU – vůči tureckým činitelům odpovědným za závažné a úmyslné porušování lidských práv a základních svobod, včetně těch, kteří se ujmou funkce zmocněnce, a těch, kteří je do této funkce jmenují, nebo těch, kteří jsou klíčovými aktéry v represivním mechanismu státu, jako je bývalý istanbulský nejvyšší státní zástupce Akın Gürlek; vyjadřuje zděšení nad tím, že Akın Gürlek byl dokonce nedávno jmenován ministrem spravedlnosti, což naznačuje, že během celé své kariéry jednal politicky, na základě konkrétního politického programu; vyjadřuje silnou solidaritu s tureckými organizacemi občanské společnosti, organizacemi hájícími lidská práva, organizacemi zastupujícími ženy a osoby LGBTI+, iniciativami mládeže, profesními komorami, advokátními komorami a odborovými svazy; opakuje svůj názor, že finanční a technická pomoc EU by měla být i nadále zaměřena na tyto skupiny a měla by být zvýšena;
23. odsuzuje oznámené případy nadnárodních represí namířených proti tureckým státním příslušníkům v zahraničí, včetně zastrahování, nucených návratů a zneužívání mechanismů mezinárodní spolupráce; odsuzuje aktivity Turecka, které oslabily evropskou sociální soudržnost, bezpečnost a demokratické procesy, včetně vměšování do vnitřních záležitostí členských států prostřednictvím diaspor a využívání turecké státní agentury Anadolu jako nástroje propagandy; je znepokojen tím, že rasistické extrémně pravicové hnutí Ülkü Ocakları, známé také jako „Šedí vlci“, které je úzce propojené s vládní koaliční Stranou národního hnutí (MHP), se šíří jak v samotném v Turecku, tak v členských státech EU; vyzývá EU a její členské státy, aby přezkoumaly možnost zákazu jejich sdružení v zemích EU; odsuzuje skutečnost, že turecké orgány poskytují politickou, finanční, mediální a logistickou podporu hnutím, sítím, sdružením, charitativním organizacím a vzdělávacím institucím spojeným s Muslimským bratrstvem, přičemž tyto subjekty působí na území několika členských států EU, ale i v sousedství EU, což jim umožňuje vykonávat činnosti zahrnující ideologický vliv, financování i nábor osob; vyzývá Turecko, aby ukončilo všechny formy podpory těchto organizací;
24. vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že nedošlo k žádnému významnému zlepšení, pokud jde o zoufalou situaci v tureckých

věznicích v důsledku jejich kritického přeplnění a špatných životních podmínek vězňů, a nad hojnými zprávami, které přicházejí mimo jiné i z Rady Evropy, o tom, že v tureckých věznicích dochází k mučení a špatnému zacházení a že je zde výrazně omezen přístup k základním potřebám, jako je hygiena a zdravotní péče, a přístup k informacím; bere na vědomí zprávy o zadržování těhotných žen ve vyšetřovací vazbě s tím, že některé ženy ve vyšetřovací vazbě podle těchto zpráv i porodily; naléhavě Turecko vyzývá, aby v případě těhotných žen používalo přednostně nevazební opatření a aby zajistilo důsledné provádění Bangkotských pravidel OSN, která se vězněných žen týkají; je obzvláště znepokojen podmínkami věznění nezletilých, starších a vážně nemocných osob, které údajně nejsou v souladu s normami stanovenými Výborem Rady Evropy pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání; bere na vědomí nedávné právní reformy zákona o výkonu trestu odnětí svobody, které připravily půdu pro předčasné nebo podmíněné propuštění tisíců vězňů; vyzývá turecké orgány, aby se vyvarovaly jakéhokoli politicky motivovaného diskriminačního provádění těchto reforem a aby přednostně propustily zranitelné osoby, včetně starších osob, nemocných, osob se zdravotním postižením a matek s dětmi; vyzývá turecké orgány, aby reformovaly svou vězeňskou politiku a zabývaly se nedostatečností právních záruk pro předcházení mučení a špatnému zacházení a zlepšily opatření v reakci na oznámení případů mučení, špatného zacházení a zneužívání pravomocí; je znepokojen zprávami místních organizací pro lidská práva, které varují před tím, že od roku 2016 došlo k opětovnému nárůstu násilných zmizení;

25. vyjadřuje uznání tureckým orgánům a politickým stranám za jejich úsilí v rámci probíhající iniciativy „Turecko bez terorismu“, která připravila půdu pro významné průlomy, jako je ohlášené rozpuštění teroristické organizace Kurdska strana pracujících (PKK); vyjadřuje však politování nad tím, že nebyla přijata včasná a rozhodná opatření ze strany turecké vlády, jejíž zdržovací taktika a postoj k dalším krokům v tomto procesu způsobily, že je tento proces křehčí a zranitelnější vůči vnějšímu vlivu, a zároveň vznikl prostor pro další polarizaci; zdůrazňuje však, že je třeba zabránit tomu, aby bylo široké uplatňování protiteroristických právních předpisů zneužíváno k omezování legitimní politické činnosti, pokojného disentu, práce občanské společnosti a nezávislých sdělovacích prostředků; vyjadřuje politování nad tím, že tuto iniciativu doprovází atmosféra represí a omezování demokratické místní samosprávy; vyjadřuje politování nad pokračujícími politickými represemi, soudní šikanou a omezováním kulturních a jazykových práv, jimž čelí kurdští občané, což oslabuje demokratické zásady a sociální soudržnost; bere na vědomí závěrečnou zprávu komise pro národní solidaritu, bratrství a demokracii zřízené v rámci Velkého národního shromáždění Turecka (GNAT); vyjadřuje naději, že tento proces bude s významným přispěním tureckého parlamentu pokračovat až do dosažení mírového a udržitelného řešení politického, sociálního, demokratického a bezpečnostního rozměru kurdské otázky

a zavedení legislativních reforem v oblasti kurdských práv, což povede k usmíření mezi různými skupinami v turecké společnosti; zdůrazňuje, že tento proces by měl být příležitostí k řešení dlouhodobých problémů v oblasti lidských práv a k posílení demokratických institucí; vybízí všechny zúčastněné strany, zejména tureckou vládu, aby tento proces plně využily k prosazení reformy a posílení ochrany lidských práv tím, že uvedou boj proti terorismu, který zůstává důležitou oblastí spolupráce s EU, a další právní předpisy a jejich provádění do souladu s normami EU a Rady Evropy v oblasti lidských práv a opustí přístup zaměřený na bezpečnost, který převládá v posledním desetiletí; považuje některé nedávné události za rozporuplné a znepokojivé signály, jako je pokračování systému nucených správců nebo nové odsouzení Selahattina Demirtaše, jeho právníka Ramazana Demira a starosty istanbulské městské části Esenyurt Ahmeta Özera, který byl odsouzen k více než šesti letům odnětí svobody na základě obvinění z „členství v teroristické organizaci“ za svou úlohu v neformálním politickém spojení mezi jeho stranou CHP a stranou DEM v místních volbách v roce 2024;

26. vyzývá turecké orgány, aby vytvořily institucionální rámec, který bude nedílnou součástí trvalého mírového procesu, s cílem řešit případy násilného zmizení, nuceného vysídlení a další závažné porušování lidských práv vyplývající z desetiletí konfliktů týkajících se kurdské otázky; naléhavě vyzývá k vytvoření pluralitních monitorovacích mechanismů a ke smysluplnému zapojování organizací na ochranu lidských práv a aktérů občanské společnosti, a to i do provádění doporučení turecké parlamentní komise pro národní solidaritu, bratrství a demokracii;
27. uznává, že Turecko obecně poskytuje odpovídající právní záruky svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení a že svoboda náboženského vyznání je v zemi obecně dodržována; naléhavě vyzývá turecké orgány, aby vyřešily přetrvávající nedostatky v oblasti ochrany práv etnických a náboženských menšin, zejména pokud jde o jejich právní subjektivitu, nedostatečnou ochranu a podporu menšinových jazyků, omezený přístup k podpoře ve vzdělávání, restrikce odborné přípravy, jmenování a nástupnictví duchovních, omezený přístup ke sdělovacím prostředkům a veřejným propagačním kampaním v menšinových jazycích a přetrvávající komplikace při uplatňování vlastnických práv; vyzývá Turecko, aby v tomto ohledu provedlo doporučení Benátské komise, rezoluce Rady Evropy a všechna příslušná rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, včetně těch, která se týkají řeckého ortodoxního obyvatelstva na ostrovech Gökçeada (Imbros) a Bozcaada (Tenedos); se znepokojením konstatuje, že zástupci různých vyznání, včetně nemuslimských komunit a komunity alevitů, nadále čelí byrokratickým překážkám při pokusech o registraci míst pro konání svých bohoslužeb; vyzývá Turecko, aby přijalo dlouho očekávaný zákon o volbě členů správních rad v nadacích nemuslimských menšin, které řídí komunitní nemocnice; znovu vyzývá Turecko, aby

respektovalo významnou úlohu ekumenického patriarchátu pro pravoslavné křesťany na celém světě a aby v souladu s příslušným doporučením Benátské komise uznalo jeho právní subjektivitu a veřejné užívání církevního titulu ekumenického patriarchy; vyzývá Turecko, aby plně respektovalo a chránilo výjimečnou univerzální hodnotu chrámu Hagia Sophia a muzea v Chóře, které jsou zapsány na seznamu světového dědictví UNESCO; se znepokojením konstatuje, že Turecko dosud neprovedlo dvě rozhodnutí Výboru pro světové dědictví UNESCO z let 2021 a 2023 týkající se jeho povinnosti přijmout zvláštní opatření na ochranu těchto památek; vyjadřuje politování nad nedostatečnou ochranou kláštera Panagia Sumela, který byl navržen na zařazení na seznam památek světového dědictví UNESCO; vyjadřuje vážné znepokojení nad vandalismem a ničením míst pro konání bohoslužeb menšinových církví; důrazně odsuzuje pokračující nenávistné útoky na alevitské, křesťanské a židovské menšiny; vyzývá turecké orgány, aby účinně vyšetřovaly a stíhaly osoby odpovědné za trestné činy z nenávisti, včetně nenávistných projevů a všech forem diskriminace páchaných na menšinách, a aby zajistily, že regulační orgány pro sdělovací prostředky budou uplatňovat normy proti podněcování k nenávisti a nenávistným projevům, včetně těch, které jsou namířeny proti náboženským komunitám, zejména alevitským, křesťanským a židovským; vítá plánované znovuotevření semináře na ostrově Chalki, který je od roku 1971 uzavřen, jako důležitý pozitivní krok v uznávání náboženských práv a práv menšin a vyzývá k odstranění všech překážek jeho řádného fungování; vyjadřuje politování nad tím, že v posledních letech byla na stovky zahraničních křesťanských pastorů, misionářů a jejich rodinných příslušníků uplatňována správní opatření, jako jsou kódy „N-82“ a „G-87“, kdy byli bez důkazů, soudního řízení nebo účinných opravných prostředků označeni za hrozbu pro národní bezpečnost, což vedlo k jejich deportaci z Turecka nebo k odepření jejich opětovného vstupu do země; naléhavě vyzývá tureckou vládu, aby přijala veškerá nezbytná opatření k zajištění plné náboženské svobody a nediskriminace v rámci OSN a v souladu s *acquis* a se zásadami EU; vyzývá Turecko, aby se zdrželo jakýchkoli prohlášení nebo kroků, které by mohly být vykládány jako zasahování do vnitřních záležitostí členských států EU, pokud jde o situaci muslimské menšiny v Thrákii, a to s ohledem na příslušné rozsudky ESLP;

Sociálně-ekonomické reformy a reformy v oblasti udržitelnosti

28. vítá probíhající program tureckých orgánů týkající se makroekonomické stabilizace a reformy a jejich snahu snížit inflaci a zároveň chránit růst, což vedlo k postupnému snížení inflace a zvýšení důvěry v tureckou liru, jak dokládají i nedávné konzultace se zaměstnanci MMF v Turecku podle článku IV; konstatuje, že navzdory tomuto úsilí zůstává hospodářská situace křehká a nestabilní, přičemž výsledky neortodoxní měnové politiky mají stále dopad na životní náklady; konstatuje, že jelikož k setrvání na této cestě bude zapotřebí přísná měnová politika a obezřetná fiskální

politika, měla by být přijata opatření k ochraně nejzranitelnějších osob, zejména důchodců;

29. konstatuje, že pokračující eroze právního státu a právní jistoty bude mít nevyhnutelně negativní dopad na důvěru investorů a na ekonomiku; zdůrazňuje, že udržitelný hospodářský rozvoj vyžaduje silné demokratické instituce, právní stát, právní jistotu a dodržování základních práv; zdůrazňuje obrovský finanční dopad, který mohou mít nezákonné kroky orgánů, jak dokládá zatčení starosty Istanbulu v březnu 2025, které vyvolalo finanční otřesy a rozsáhlý odliv kapitálu a přinutilo příslušné orgány přijmout mimořádná opatření s cílem zastavit propad liry, obnovit důvěru investorů a zachovat finanční stabilitu, a to na úkor podstatného snížení oficiálních rezerv; je znepokojen rozsáhlým využíváním mimořádných pravomocí svěřených fondu pro pojištění vkladů (TMSF), který zabavil stovky soukromých firem a jmenoval do nich nucené správce, a to včetně velkých konglomerátů a mediálních společností, jako je TELE1, čímž se TMSF stal jedním z největších korporátních aktérů v zemi; konstatuje, že odliv talentovaných lidí z Turecka kvůli obavám týkajícím se právního státu a základních svobod může mít zvýšený negativní dopad na hospodářskou a sociální situaci;
30. bere na vědomí, že turecká vláda v provincii Eskişehir nedávno odhalila velké zásoby prvků vzácných zemin, což by mohlo Turecko zařadit mezi důležité aktéry na strategickém globálním trhu; zdůrazňuje potenciál tohoto objevu pro přispění k diverzifikaci a odolnosti globálních dodavatelských řetězců prvků vzácných zemin, jakož i velké výzvy, které přináší, včetně přístupu k pokročilým těžebním a zpracovatelským technologiím a potřeby zajistit vysoké standardy ochrany životního prostředí a udržitelné hospodaření se zdroji;
31. vyzývá turecké orgány, aby plnily mezinárodní závazky Turecka v oblasti boje proti korupci, zejména Úmluvu OSN proti korupci a příslušné úmluvy Rady Evropy, a aby účinně reagovaly na doporučení vydaná skupinou GRECO, včetně přijetí nezbytných právních předpisů, což je jedno ze zbývajících kritérií pro uvolnění vízového režimu; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit integritu postupů zadávání veřejných zakázek, financování politických stran, soudnictví, veřejné správy a stavebnictví, které jsou i nadále obzvláště zranitelné vůči korupci; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že nedávne případy vyšetřování korupce na vysoké úrovni, které orgány zahájily, byly zaměřeny výhradně na opoziční starosty a obce, což dále oslabuje důvěru v účinnost a skutečnou vůli orgánů bojovat proti korupci; naléhavě vyzývá turecké orgány, aby zajistily nestrannost a transparentnost svého protikorupčního úsilí; vyzývá turecké orgány, aby posílily boj proti padělání a obnovily režim vlastnických práv v souladu s mezinárodními normami;
32. pozitivně hodnotí skutečnost, že Turecko bylo v červnu 2024 vyřazeno z šedé listiny Finančního akčního výboru (FATF), neboť

dosáhlo značného pokroku při zlepšování svého systému proti praní peněz a financování terorismu; vyzývá Turecko k užšímu souladu s *acquis* EU a doporučeními FATF, aby dále posílilo svůj rámec proti praní peněz a financování terorismu, včetně sledovatelnosti převodů a prevence zneužívání nových platebních kanálů a kryptoaktiv pro nezákonné financování;

33. poukazuje na to, že řada kritických problémů týkajících se trhu práce, jako je neformální zaměstnávání, rozdíly v odměňování žen a mužů a příjmová nerovnost, zůstává nevyřešena; je i nadále znepokojen nízkou mírou pokrytí kolektivním vyjednáváním a závažnými překážkami pro odborovou organizovanost v soukromém sektoru; domnívá se, že je třeba udělat více pro posílení mechanismů sociálního dialogu a řešení nově se objevujících problémů v oblasti bezpečnosti práce; připomíná, že svoboda organizovat se v odborech a sociální dialog jsou pro rozvoj a prosperitu pluralitní společnosti zásadní; vyzývá turecké orgány, aby účinným využíváním mechanismů sociálního dialogu odstranily překážky, které omezují odborovou organizovanost a práva na kolektivní vyjednávání, a aby uznaly právo státních zaměstnanců na stávku; vyjadřuje politování nad opakovaným zadržováním odborářů v Turecku pouze za to, že vykonávali své povinnosti; v této souvislosti odsuzuje nedávné zadržení Mehmeta Türkmene, předsedy odborového svazu v textilním průmyslu BİRTEK-SEN, k němuž došlo dne 15. března 2026, a konstatuje, že již v roce 2025 byl více než měsíc vězněn; vyzývá k tomu, aby byl okamžitě propuštěn a přestal být soudně obtěžován;
34. bere na vědomí nový právní rámec Turecka pro klima z roku 2025, který vstoupil v platnost v červenci 2025, a vítá skutečnost, že do něj byl začleněn systém obchodování s emisemi, přičemž konstatuje, že je stále třeba dosáhnout některých zlepšení, například pokud jde o stropy na emisní povolenky; vyjadřuje politování nad tím, že Turecko má i nadále velmi špatné výsledky v oblasti zmírňování změny klimatu, a vyzývá Ankaru, aby pracovala na důvěryhodném právním rámci pro snižování emisí; zdůrazňuje, že plán ministerstva energetiky a přírodních zdrojů na zachování dotací na domácí těžbu uhlí a výrobu elektřiny s vysokými emisemi uhlíku zpomaluje pokrok při zavádění obnovitelných zdrojů energie; vyzývá tureckou vládu, aby i s ohledem na to, že v roce 2026 pořádá 31. konferenci OSN o klimatu, rozhodla o postupném odklonu od uhlí a posunula vrchol svých emisí CO₂ z roku 2038 na dřívější termín; vyzývá EU a turecké orgány, aby prohloubily spolupráci na Zelené dohodě pro Evropu a přednostně se na tuto politiku zaměřovaly, zejména pokud jde o stanovování cen uhlíku v souvislosti s mechanismem uhlíkového vyrovnání na hranicích, řešily důsledky pro turecké vývozce, podporovaly financování dekarbonizace průmyslu a modernizaci sítě, jakož i politiky spravedlivé transformace;
35. vyjadřuje znepokojení nad životními podmínkami zvířat při jejich přepravě z Turecké republiky a přes její území; vyzývá k dodržování mezinárodních norem a k předcházení přeplněnosti a tepelnému

stresu; je znepokojen údajným zabíjením toulavých psů a koček a špatným zacházením s těmito zvířaty; vyzývá ke kontrole jejich populace v souladu s mezinárodními standardy;

Regionální spolupráce a dobré sousedské vztahy

36. opětovně Turecko oceňuje za to, že v lednu 2026 přijalo přibližně 2,7 milionu uprchlíků, z toho 2,3 milionu Syřanů v režimu dočasné ochrany; konstatuje, že podle zpráv agentury Frontex z ledna 2025 klesla nelegální migrace podél hranice mezi Tureckem a EU přibližně o čtvrtinu v absolutních číslech; připomíná význam spolupráce s Tureckem pro účinné a řádné řízení migračních toků; dále konstatuje, že EU od roku 2011 poskytla Turecku na podporu uprchlíků a hostitelských komunit částku ve výši téměř 12,5 miliard EUR; podporuje pokračování financování EU s cílem zachovat zdravotní péči, vzdělávání, ochranu a integraci uprchlíků v Turecku; vyzývá EU a členské státy, aby zachovaly a tam, kde je to možné, navýšily finanční pomoc pro humanitární a ochranný prostor v Turecku a zvýšily úsilí o podporu tureckých organizací občanské společnosti a organizací vedených uprchlíky;
37. vyjadřuje znepokojení nad zhoršováním ochranného prostředí pro syrské uprchlíky v Turecku, včetně pozastavování zdravotního pojištění, uzavírání uprchlických táborů bez adekvátních alternativ a omezování služeb poskytovaných mezinárodními nevládními organizacemi a OSN; je i nadále znepokojen situací menšinových skupin, uprchlíků a migrantů, kteří v roce 2025 i nadále čelili diskriminaci, násilí a nuceným návratům; zdůrazňuje, že Turecko musí pokračovat v ochraně syřských uprchlíků, dokud nebudou splněny podmínky pro jejich návrat; vyzývá turecké orgány, aby obnovily tzv. zjišťovací návštěvy nebo rovnocenné mechanismy umožňující informovaná rozhodnutí o navrácení; se znepokojením konstatuje, že existují věrohodné zprávy odhalující porušování lidských práv v zajišťovacích zařízeních financovaných Evropskou unií v Turecku, a vyzývá Komisi, aby tuto záležitost transparentně a nezávisle prošetřila; vyzývá Komisi, aby při přidělování finančních prostředků zaručila maximální transparentnost a přesnost a zajistila, že projekty financované EU, zejména ty, které se týkají zajišťovacích zařízení a kontroly hranic, budou v souladu se všemi příslušnými normami v oblasti lidských práv; vyzývá Turecko, aby zajistilo úplné a nediskriminační provádění prohlášení EU a Turecka z roku 2016 a dohody o zpětném přebírání osob vůči všem členským státům; zdůrazňuje, že zranitelnost migrantů nesmí být zneužívána k politickým účelům proti EU nebo jejím členským státům; naléhavě vyzývá Turecko, aby nadále spolupracovalo v dobré víře se všemi členskými státy EU v oblasti migrace a zajistilo tak, aby byl převaděčům vyslán jasný signál odrazující od dalších nelegálních migračních toků;
38. opakovaně vyzývá Turecko, aby ve svém sousedství uplatňovalo konstruktivní, a nikoli asertivní nebo agresivní přístup; vítá

pokračující dialog mezi Řeckem a Tureckem, včetně setkání na vysoké úrovni, jako byl summit, na němž se sešli premiér Mitsotakis a prezident Erdoğan v únoru 2026, který může podpořit konstruktivní prostředí a další zmírnění napětí ve východním Středomoří, což je uprostřed nebezpečné eskalace konfliktů v širším regionu zásadní; opakuje, že má velký zájem na stabilitě a bezpečnosti v regionu, a vybízí všechny strany, aby pokračovaly v dialogu a spolupráci v tomto směru s cílem vyřešit veškeré probíhající spory a neshody v rámci mezinárodního práva; je mimořádně znepokojen tím, že Turecko nadále formálně vyhrožuje Řecku válkou (*casus belli*), pokud by Řecko uplatnilo své zákonné právo na rozšíření svých teritoriálních vod v Egejském moři až na 12 námořních mil od pobřeží v souladu s článkem 3 Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu, což je mezi spojenci a dobrými sousedy nemyslitelné; vyjadřuje politování nad tím, že Turecko nadále porušuje svrchovanost a svrchovaná práva členských států EU, jako je Řecko a Kyperská republika, mimo jiné prosazováním doktríny „Modrá vlast“, výrazně častějším narušováním řeckých teritoriálních vod a řeckého vzdušného prostoru ve srovnání s rokem 2024 – ačkoli počet narušení vzdušného prostoru zůstává na relativně nízké úrovni –, politickým zneužíváním systému NAVTEX, narušováním řeckého pevninského šelfu a řecké výlučné ekonomické zóny tím, že brání v pokroku projektů v oblasti konektivity EU, jako jsou Great Sea Interconnector a plynovod EastMed, které byly označeny za projekty společného zájmu EU, odmítnutím zveřejnění řeckého územního plánování námořních prostor, které bylo oznámeno podle směrnice o územním plánování námořních prostor⁶, a zveřejněním tureckého územního plánování námořních prostor, které zahrnuje oblasti spadající pod svrchovanost nebo jurisdikci Řecka, námitkami proti tomu, aby Řecko vytvořilo v Egejském moři mořský park, který by byl zcela v řeckých teritoriálních vodách, a oznámením v srpnu 2025 o vytvoření dvou tureckých mořských parků, které zasahují do oblastí pod řeckou jurisdikcí, nebo značným nárůstem nezákonné rybolovné činnosti, kterou od roku 2024 v řeckých územních vodách provozují turecká plavidla; vyjadřuje vážné znepokojení nad návrhem zákona vypracovaným Národním střediskem pro mořské a námořní právo při Ankarské univerzitě (DEHUKAM), který by kodifikoval doktrínu „Modré vlasti“ a mohl by být v přímém rozporu se zavedeným mezinárodním právem; opakuje svou výzvu Turecku, aby plně respektovalo svrchovanost všech členských států EU nad jejich teritoriálním mořem a vzdušným prostorem a jejich svrchovaná práva v souladu s právními předpisy EU a mezinárodním právem včetně dohody UNCLOS, a to i právo vymezit pevninský šelf a výlučné ekonomické zóny a právo na průzkum a využívání jejich přírodních zdrojů; v této souvislosti Turecko vyzývá, aby nepřijalo žádný zákon, který by mohl být s

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/89/EU ze dne 23. července 2014, kterou se stanoví rámec pro územní plánování námořních prostor (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 135, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj>).

těmito zásadami v rozporu; opakuje své stanovisko, že memorandum o porozumění mezi Tureckem a Libyí o vymezení jurisdikcí ve Středomoří porušuje svrchovaná práva třetích zemí, není v souladu s mořským právem a nemůže mít pro třetí země žádné právní důsledky;

39. důrazně opakuje, že jediným řešením kyperského problému je spravedlivé, komplexní, funkční a demokratické urovnání v rámci dohodnutém na úrovni OSN, jež by bylo založeno na federaci dvou komunit ve dvou zónách, která by měla jednotnou mezinárodní právní subjektivitu, jednotnou svrchovanost, jednotné občanství a jež by zaručovala politickou rovnost, v souladu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN, dosaženými dohodami a rámcem generálního tajemníka OSN, jakož i v souladu s mezinárodním právem a zásadami a hodnotami, na nichž je EU založena; naléhavě žádá, aby byla co nejdříve obnovena jednání o znovusjednocení Kypru pod záštitou generálního tajemníka OSN, která by navázala na přerušená jednání v Crans-Montaně v roce 2017; vyzývá Turecko, aby upustilo od nepřijatelného návrhu na dvoustátní řešení na Kypru a vrátilo se k dohodnutému základu pro řešení a k rámci OSN;
40. vítá kroky, které učinil generální tajemník OSN s cílem obnovit komplexní jednání o urovnání konfliktu, včetně jmenování osobní vyslankyně pro Kypr; vyzývá Komisi, aby urychleně jmenovala nového zvláštního vyslance Evropské komise pro Kypr; vítá dvě neformální setkání konaná v širším formátu pod záštitou generálního tajemníka OSN v březnu 2025 v Ženevě a v červenci 2025 v New Yorku, jakož i několik setkání prezidenta Nikose Christodoulidese a vůdce tureckého společenství na Kypru Tufana Erhürmana, včetně setkání v prosinci 2025, na nichž bylo ve společném prohlášení zdůrazněno, že „skutečným cílem je řešení kyperského problému na základě politické rovnosti, jak je popsáno v rezolucích Rady bezpečnosti OSN“; dále vítá postoj obou stran v návaznosti na skutečnost, že existuje nový vůdce tureckého společenství na Kypru, což přispělo k opětovné naději na vytvoření příznivého prostředí pro obnovení jednání o urovnání konfliktu; vřele vítá dohodu o dalších opatřeních k budování důvěry jako pozitivní a relevantní krok a vybízí k jejich provádění; důrazně podporuje pokračování kontaktů mezi oběma stranami pod záštitou generálního tajemníka OSN a práci jeho osobní vyslankyně pro Kypr; vyzývá EU a její členské státy, aby důrazně podporovaly pokračování tohoto dialogu a byly připraveny podpořit případný úspěch tohoto procesu jakkoli to bude potřeba; vybízí všechny strany, aby tento impulz využily k pokroku směrem k obnovení jednání a aby tuto příležitost nepromarnily;
41. vyzývá Turecko, aby respektovalo status nárazníkového pásma a mandát sil UNFICYP, aby ukončilo a zvrátilo veškerá jednostranná opatření a přestalo porušovat předpisy v nárazníkovém pásmu a v jeho blízkosti a aby se zdrželo jakýchkoli dalších podobných akcí a provokací, včetně obtěžování a zastrašování zemědělců; opakuje svou výzvu ke spolupráci mezi Kyperskou republikou, Tureckem,

Spojeným královstvím a OSN, aby bylo možné provést konkrétní opatření pro demilitarizaci nárazníkového pásma, s cílem snížit napětí a přispět k prostředí příznivému pro obnovení jednání pod vedením OSN; vyzývá Turecko, aby se stáhlo ze Strovilie a usnadnilo plné provedení ujednání z Pyly; dále Turecko vyzývá, aby stáhlo z Kypru své jednotky a zdrželo se veškerých jednostranných kroků, které by upevnilly trvalé rozdělení ostrova nebo které by mohly ovlivnit demografickou rovnováhu; důrazně odsuzuje pokusy Turecka o posílení statusu separatistického subjektu na okupovaném Kypru, a to i prostřednictvím Organizace tureckých států a Organizace islámské spolupráce, a vyzývá všechny státy, aby respektovaly svrchovanost Kypru v souladu s rezolucemi Rady bezpečnosti OSN; odsuzuje pokračující úsilí Turecka o „otevření“ Varoši a její osídlení jinými lidmi než jejími zákonnými obyvateli, což je v rozporu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN; vyzývá Turecko, aby zvrátilo své nezákonné kroky a převedlo oblast Varoša jejím zákonným obyvatelům, a to pod dočasnou správou OSN, jak to požadují rezoluce Rady bezpečnosti OSN 550(1984) a 789(1992); vyjadřuje politování nad jakoukoli snahou proměnit Varošu v temnou turistickou atrakci, která z této tragédie dělá senzaci a uráží důstojnost a práva zákonných obyvatel; odsuzuje pokračující přivlastňování, prodej a nezákonnou úpravu nemovitostí patřících kyperským Řekům v okupovaných oblastech Kyperské republiky; je nadále hluboce znepokojen omezeními a překážkami ve vzdělávání a náboženském životě, kterým čelí kyperští Řekové žijící v enklávách; vyzývá Turecko, aby intenzivněji spolupracovalo s Radou Evropy a jejími příslušnými orgány a institucemi, aby se řídilo jejich hlavními doporučeními, plně provádělo Evropskou úmluvu o lidských právech, pokud jde o dodržování svobody náboženského vyznání, svobody přesvědčení a projevu a práva na přístup ke kulturnímu dědictví a na bohoslužby, včetně práva konat náboženské obřady a využívat kulturní dědictví, a aby přestalo záměrně ničit kulturní a náboženské dědictví; oceňuje práci technického výboru pro kulturní dědictví složeného ze zástupců obou komunit při obnově mnoha postižených památek; vyjadřuje politování nad tím, že Turecko nadále odmítá dodržovat mezinárodní právní předpisy v oblasti civilního letectví a zřídit komunikační kanál mezi středisky řízení letového provozu v Turecku a v Kyperské republice, což s sebou nese reálná bezpečnostní rizika a nebezpečí, jak zjistila Evropská agentura pro bezpečnost letectví a Mezinárodní federace sdružení dopravních pilotů; opakuje svou výzvu Turecku, aby splnilo svou povinnost plně a nediskriminačním způsobem provádět dodatkový protokol k ankarské dohodě ve vztahu ke všem členským státům, včetně Kyperské republiky, a aby plnilo závazky, které přijalo vůči EU podle vyjednávacího rámce z října 2005;

42. znovu vyzývá Turecko, aby komunitě kyperských Turků poskytlo nezbytný prostor k tomu, aby mohla jednat z pozice legitimní komunity na ostrově, což je právo zaručené ústavou Kyperské republiky; znovu vyzývá Komisi, aby intenzivněji usilovala o navázání spolupráce s komunitou kyperských Turků s cílem napomoci řešení

kyperské otázky, a připomíná, že tato komunita patří do Evropské unie; vyzývá všechny zúčastněné strany, aby prokázaly odvážnější přístup ke sbližování obou komunit; zdůrazňuje, že je třeba, aby po komplexním vyřešení kyperské otázky platil na celém ostrově právní řád EU; bere na vědomí výroční zprávu vysokého komisaře OSN pro lidská práva a generálního tajemníka OSN o Kypru; je i nadále znepokojen omezováním svobody projevu a svobody sdělovacích prostředků, včetně násilí nebo vyhrožování násilím, které je namířeno proti aktivistům v oblasti lidských práv z řad kyperských Turků, a zejména novinářům, kteří kritizovali vliv Turecka, jako je novinář z řad kyperských Turků Şener Levent a předseda Svazu kyperskotureckých novinářů Ali Kişmir; bere na vědomí důležitou práci Výboru pro pohřešované osoby na Kypru a žádá lepší přístup do vojenských prostorů okupovaných tureckou armádou, přístup do jejích vojenských archivů a poskytování informací o převozu ostatků na nová pohřebiště;

43. zdůrazňuje, že je důležité posílit spolupráci mezi EU a Tureckem v otázkách regionální bezpečnosti, zejména s ohledem na měnící se geopolitickou situaci; potvrzuje v této souvislosti strategický a geopolitický význam Turecka, a to i jako spojence v rámci NATO, a jeho rostoucí přítomnost, mediační a zprostředkovatelskou úlohu v oblastech, které mají kritický význam pro mezinárodní bezpečnost a strategické zájmy EU, jako jsou oblast Černého moře, včetně Ukrajiny, jižního Kavkazu a Blízkého východu, jakož i v dalších relevantních oblastech spolupráce, jako je řízení migrace, boj proti terorismu a energetická bezpečnost; uznává, že Turecko se i nadále aktivně účastní misí a operací EU k řešení krizí a významně k nim přispívá; zdůrazňuje, že pragmatickou spolupráci s Tureckem v oblasti bezpečnosti a obrany lze posílit tam, kde slouží společným strategickým zájmům; je však nadále velmi znepokojen tím, že Turecko stále vylučuje jeden z členských států ze spolupráce s NATO; vyzývá Turecko, aby se zdrželo využívání svého členství v NATO k blokování spolupráce mezi EU a NATO;
44. vyjadřuje politování nad nízkou mírou souladu Turecka se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU (SZBP), která klesla z 6 % v roce 2024 na rekordně nízká 4 % v roce 2025; konstatuje však, že tento ukazatel, založený pouze na statistických údajích o souladu s prohlášeními místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky a rozhodnutími Rady o sankcích, nemusí plně zachycovat všechny úrovně zapojení a dialogu v rámci zahraniční a bezpečnostní spolupráce; vítá v tomto smyslu nedávno posílenou úroveň dialogu s EU a aktivní účast na misích a operacích EU k řešení krizí v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky a významný příspěvek k nim; bere na vědomí rostoucí protizápadní postoj tureckých orgánů; vyjadřuje znepokojení nad jeho možnými důsledky pro zájmy EU na západním Balkáně, v oblasti Černého moře, na jižním Kavkaze, ve Středomoří a na Blízkém východě; domnívá se však, že v současné geopolitické situaci je důležité prozkoumat možnosti spolupráce s Tureckem v kontextu současných i budoucích politik EU v oblasti

bezpečnosti a obrany; žádá však turecké orgány, aby se naléhavě zabývaly extrémně nízkou úrovní souladu jejich země se SZBP a odstranily další klíčové překážky bránící budování nezbytné důvěry mezi partnery a spojenci, jako je zachovávání casus belli proti jednomu členskému státu EU, zpochybňování svrchovanosti dalších nebo držení systému protivzdušné obrany S-400 ruské výroby; se znepokojením konstatuje, že Turecko požádalo o členství v BRICS+, kde má v současné době status partnera, a totéž zvažuje, pokud jde o Šanghajskou organizaci pro spolupráci; vyjadřuje vážné znepokojení nad zásadní neslučitelností potenciálního plného členství Turecka v BRICS+ s procesem přistoupení k EU; zdůrazňuje, že takový závazek, který odráží neliberální model globální a regionální správy, by mohl zkomplikovat úsilí o hlubší partnerství EU a Turecka;

45. uznává úsilí Turecka o zprostředkovatelskou a případnou mediační úlohu, pokud jde o ruskou útočnou válku proti Ukrajině, jak to dokládá uspořádání několika přímých rozhovorů mezi oběma stranami v Istanbulu, jakož i poskytování vojenské, diplomatické a humanitární pomoci Ukrajině, včetně obranného vybavení, což přispívá k obrannému úsilí Ukrajiny; je si vědom toho, že tradičním postojem Turecka je nepodporovat sankce přijaté mimo rámec OSN; nadále však vyjadřuje politování nad tím, že se Turecko nepřipojilo k omezujícím opatřením EU vůči Rusku, nicméně vítá opatření, která Turecko přijalo s cílem zabránit obcházení sankcí přes své území, například zabránit zpětnému vývozu položek se společnou vysokou prioritou, jež přinášejí určité výsledky, a vyzývá ke sladění se sankčním rámcem EU vůči Rusku; naléhavě vyzývá turecké orgány, aby se více snažily odhalovat a bránit obcházení omezujících opatření, zejména pokud jde o pokročilé technologie používané Ruskem pro vojenské účely, bránit „falešnému tranzitu“ tohoto zboží do Ruska přes Střední Asii, rozšířit tato opatření na další hospodářsky kritické zboží, omezit využívání energetických zdrojů pocházejících z Ruska a řešit rizika spojená s ruskou „stínovou flotilou“ z hlediska námořní a environmentální bezpečnosti; dále vyjadřuje znepokojení nad tím, že Turecko v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině neomezilo činnost ruských státem kontrolovaných sdělovacích prostředků; bere na vědomí rozšířenou přítomnost proruských narativů a dezinformací spojených s Ruskem v tureckém informačním prostoru, zejména pokud jde o Ukrajinu, NATO a energetickou bezpečnost; vyzývá Turecko, aby zvýšilo úsilí v boji proti zahraniční manipulaci s informacemi a proti dezinformacím; se znepokojením konstatuje, že Turecko je prostřednictvím plynovodů TurkStream a Blue Stream hlavním dovozcem ruského zemního plynu a také významným zdrojem ropy a ropných produktů; opakuje, že je znepokojen úzkou spoluprací Turecka s Ruskem na rozvoji velkých jaderných elektráren, včetně jaderné elektrárny Akkuyu, která by měla být uvedena do provozu v roce 2026 a kterou vlastní a bude provozovat ruská státní korporace pro atomovou energii Rosatom; naléhavě vyzývá tureckou vládu, aby přistoupila k úmluvě z Espoo, která smluvním stranám ukládá, aby se navzájem informovaly o chystaných rozsáhlých

projektech, které by mohly mít významný negativní dopad na životní prostředí v sousedních zemích;

46. je znepokojen úzkými diplomatickými, hospodářskými a energetickými vztahy Turecka s Íránskou islámskou republikou, včetně pravidelných kontaktů na vysoké úrovni, trvalých obchodních vztahů a pokračujícího dovozu íránského plynu; lituje skutečnosti, že se Turecko nepřipojilo k reakci EU na zásah Íránu proti demonstrantům, včetně omezujících opatření týkajících se Islámských revolučních gard (IRGC); bere na vědomí nedávný soudní vývoj ve Spojených státech týkající se banky Halk Bankası A.Ş. (Halkbank), včetně řízení souvisejících s obcházením sankcí a schématy praní peněz; vyzývá Turecko, aby postupně sladilo svůj přístup s postoji a sankčním režimem SZBP; s obavami konstatuje, že vojenské operace proti íránskému režimu budou mít pro Turecko důsledky vzhledem k jeho geografické blízkosti, včetně efektů přelévání, zejména pokud jde o obnovené migrační tlaky; zdůrazňuje v této souvislosti význam regionální koordinace a úzké spolupráce s Tureckem a dalšími mezinárodními partnery;
47. vítá dlouhodobý postoj Turecka ve prospěch dvoustátního řešení izraelsko-palestinského konfliktu, které je v souladu s postojem EU, a jeho aktivní účast v Globální alianci pro dvoustátní řešení, která usiluje o jeho realizaci; vítá příspěvek Turecka k mediačnímu úsilí v souvislosti s příměřím v Gaze a s ohledem na mírový summit v Gaze v říjnu 2025 v Šarm aš-Šajchu; odsuzuje aktivní podporu, kterou turecké orgány poskytují teroristické skupině Hamás, jež je na seznamu EU, a skutečnost, že ji Turecko odmítlo označit za teroristickou organizaci, což není slučitelné se zahraniční a bezpečnostní politikou EU; vyjadřuje politování nad tím, že Turecko neodsoudilo útok Hamásu na Izrael ze dne 7. října 2023; varuje před spoluprací Turecka s regionálními aktéry spojenými s extremistickou agendou a konstatuje, že tyto vazby by mohly zkomplikovat vztahy mezi EU a Tureckem a ovlivnit regionální stabilitu; vyzývá Turecko, aby zůstalo pevně zakotveno v mnohostranném systému, jehož jádrem je Organizace spojených národů a který tvoří nezbytný rámec pro dosažení komplexního, spravedlivého a trvalého řešení izraelsko-palestinského konfliktu;
48. bere na vědomí zvýšený vliv Turecka na vývoj v Sýrii po pádu Asadova režimu a jeho intenzivní spolupráci se současnými syrskými přechodnými orgány, která zahrnuje poskytování vojenského výcviku a poradenské podpory; je i nadále znepokojen pokračující přítomností tureckých sil v Sýrii a zapojením ozbrojených skupin podporovaných Tureckem do nedávných násilností na severu a severovýchodě země, jež byly mimo jiné namířeny proti skupinám, které sehrály rozhodující roli v mezinárodním boji proti Dá'íš; odsuzuje budování dlouhodobé vojenské infrastruktury a správních struktur v okupovaných oblastech pod tureckou kontrolou; vyzývá Turecko, aby konstruktivně spolupracovalo se syrskými orgány, respektovalo svrchovanost a územní celistvost Sýrie a řešilo své bezpečnostní

obavy v plném souladu s mezinárodním právem a zároveň zajistilo, aby všichni Syřané, včetně Kurdů, mohli požívat bezpečnosti a základních práv, a aby se zdrželo jakéhokoli vměšování do vnitřních procesů v Sýrii; odsuzuje útoky na civilní obyvatelstvo během poslední vlny násilí mezi syrskou armádou a Syrskými demokratickými silami vedenými Kurdy, jejichž důsledkem byla smrt mnoha osob, vysídlení velkého počtu civilistů a nedostatečný přístup k humanitární pomoci; vyjadřuje naději, že nejnovější dohoda mezi syrskou přechodnou vládou a Syrskými demokratickými silami, která předpokládá postupnou integraci kurdských sil a institucí do státních struktur a historické uznání kurdských kulturních, jazykových a občanských práv, umožní dosáhnout stability v severovýchodní oblasti Sýrie, která je pro úspěch inkluzivní politické transformace v zemi klíčová; varuje, že případné vážné zhoršení regionální bezpečnosti by mohlo podpořit oživení Dá'íš; zdůrazňuje, že každý převoz dospělých bojovníků Dá'íš nebo podezřelých ze zajišťovacích zařízení v Sýrii do Turecka nebo přes Turecko musí i nadále podléhat účinným ujednáním o vazbě, monitorování a sdílení informací, což platí i pro veškeré přeshraniční převozy; bere na vědomí značné investice potřebné pro obnovu syrského hospodářství a uznává zájem Turecka přispět k tomuto úsilí; vyjadřuje svou podporu úzké a konstruktivní spolupráci mezi EU a Tureckem v tomto ohledu;

49. znovu potvrzuje svou podporu normalizaci vztahů mezi Arménií a Tureckem v zájmu usmíření, dobrých sousedských vztahů, regionální stability a bezpečnosti a socioekonomického rozvoje a vítá pokrok, jehož bylo dosud dosaženo, včetně uvolnění některých vízových postupů, příprav na nadcházející otevření hranic pro státní příslušníky třetích zemí a držitele diplomatických pasů a obnovení přímých letů společnosti Turkish Airlines; vybízí Turecko, aby v tomto procesu výrazně pokročilo na základě vlastních zásluh, a nepodmiňovalo jej svými vztahy se třetí zemí; vyzývá obě země, aby nadále pracovaly na lepší konektivitě s cílem usnadnit pozemní spojení mezi Evropou a Asií a podpořit historické usmíření, lepší podnikatelské prostředí a silnější mezilidské kontakty; podporuje úsilí Komise o uspíšení agendy EU pro meziregionální propojení zahrnující Turecko, Arménii a Ázerbájdžán – včetně projektů, jako je železniční trať Kars-Tbilisi-Baku, která má velký potenciál přispět k regionální stabilitě a hospodářskému a sociálnímu rozvoji; žádá Turecko, aby podpořilo mírový proces mezi Arménií a Ázerbájdžánem, a znovu Turecko vybízí, aby uznalo genocidu Arménů a připravilo tak půdu pro skutečné usmíření mezi Turky a Armény a aby plně dodržovalo své závazky týkající se ochrany arménského kulturního dědictví;

Širší vztahy mezi EU a Tureckem

50. opakuje své pevné přesvědčení, že Turecko je zemí strategického významu, a to nezávisle na přístupovém procesu, který je v současné době na mrtvém bodě kvůli neplnění kodaňských kritérií a nedostatečným demokratickým reformám; zdůrazňuje, že je

důležité udržovat konstruktivní dialog a prohlubovat spolupráci v oblastech společného strategického zájmu, mimo jiné i ve vztahu ke Kypru, a to postupným, proporcionálním a zvratným způsobem a v souladu se závěry Evropské rady z dubna 2024; potvrzuje, že EU je stále odhodlána usilovat o co nejlepší vztahy s Tureckem na základě dialogu, respektu, vzájemné důvěry, mezinárodního práva a dobrých sousedských vztahů;

51. v tomto ohledu vítá postupné, přiměřené a zvrtné posilování vztahů mezi EU a Tureckem nezávisle na procesu přistoupení a v souladu s doporučeními společného sdělení o vztazích mezi EU a Tureckem ze dne 29. listopadu 2023; dále vítá nedávné dialogy na vysoké úrovni o obchodu a hospodářství, migraci a bezpečnosti, klimatu a vědě, výzkumu, technologiích a inovacích; znovu vyzývá k obnovení všech příslušných dialogů na vysoké úrovni a k zahájení strukturovaných dialogů na vysoké úrovni o odvětvové spolupráci, bude-li to zapotřebí k řešení dalších společných výzev;
52. podporuje prohlubování agendy v oblasti konektivity s Tureckem v oblastech energetiky, dopravy, digitálních technologií a mezilidských kontaktů, v souladu s právem EU a mezinárodním právem, jako příklad dobré pragmatické a oboustranně výhodné spolupráce, která má potenciál upevnit mír a stabilitu v regionu; zdůrazňuje, že je strategicky důležité urychlit dokončení klíčových infrastrukturních projektů zlepšujících konektivitu mezi EU a Tureckem v souladu s rozšířenými transevropskými sítěmi; zdůrazňuje význam Turecka pro rozvoj a fungování iniciativ v oblasti transkontinentální konektivity, včetně stále důležitější alternativní obchodní trasy mezi Evropou a Asií (střední koridor), která by mohla významně přispět k posílení odolnosti dodavatelského řetězce EU a hospodářské spolupráce a může hrát důležitou úlohu při prosazování širších cílů strategické autonomie EU; naléhavě vyzývá k rychlému vybudování okružní dálnice a železničního spojení kolem Černého moře; vítá skutečnost, že je Turecko připraveno investovat do výstavby černomořské dálnice spojující Turecko, Bulharsko a Rumunsko;
53. vyzývá Komisi, aby v návaznosti na úspěšné zkušenosti s ostatními kandidátskými zeměmi podnikla nezbytná opatření k co nejdřívejšímu rozšíření roamingu za domácích podmínek i na Turecko; vyzývá Komisi, aby zvážila kroky k rozšíření jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA) a dalších příslušných programů s cílem posílit mezilidské kontakty; vítá značný pokrok, jehož bylo ve sledovaném období dosaženo ve spolupráci v oblasti vědy a výzkumu, zejména v souvislosti s účastí v programu Horizont Evropa; podporuje účast Turecka na mechanismu civilní ochrany EU a vyzývá k prohloubení spolupráce mezi EU a Tureckem v oblasti civilní ochrany a odolné infrastruktury s důrazem na posílení decentralizované kapacity obcí, na účast občanské společnosti a na lepší koordinaci a komunikaci s veřejností;

54. opakuje svůj názor, že je zapotřebí plně uplatňovat a modernizovat celní unii EU, zejména s ohledem na současnou geopolitickou situaci; je si vědom toho, že velká hospodářská odvětví EU a Turecka přikládají velký význam aktualizaci tohoto nástroje, který je v platnosti více než 30 let; je připraven podpořit modernizovanou celní unii s širší, oboustranně výhodnou působností, která by přinesla značné hospodářské a strategické výhody oběma partnerům, posílila obchod, investice a odolnost dodavatelských řetězců, podpořila digitální a zelenou transformaci, veřejné zakázky a závazky v oblasti udržitelného rozvoje a přispěla k hospodářské bezpečnosti EU i Turecka; zdůrazňuje však, že k tomu, aby Parlament na konci procesu udělil svůj souhlas, by taková modernizace musela být založena na silné podmíněnosti související s lidskými právy a základními svobodami, dodržováním mezinárodního práva, souladem se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou a dobrými sousedskými vztahy, včetně plného uplatňování dodatkového protokolu o rozšíření Ankarské dohody na všechny členské státy bez výjimky a bez jakékoli diskriminace, a zahrnovat opatření na podporu zelené transformace a pomoc malým a středním podnikům, aby se jí mohly přizpůsobit; vítá pozitivní změny, včetně snížení obchodních překážek, které byly zaznamenány v nejnovějším období v návaznosti na dialog na vysoké úrovni o obchodu;
55. upozorňuje na význam chystaných iniciativ Komise, jako je akt o akcelérátoru průmyslu a přístup „Made in Europe“, pro obchod mezi EU a Tureckem, s možnými přísnými požadavky, které by nakonec mohly vyžadovat revizi pravidel EU pro zadávání veřejných zakázek a vážně ovlivnit již zastaralou celní unii mezi EU a Tureckem; vítá skutečnost, že návrh Komise týkající se aktu o akcelérátoru průmyslu již stanoví, že obsah od partnerů, s nimiž EU uzavřela dohodu o vytvoření zóny volného obchodu nebo celní unii – jako je Turecko – bude považován za obsah pocházející z EU; podporuje tento přístup a vyzývá k tomu, aby v budoucnu byly v podobném duchu navrhovány veškeré další relevantní právní předpisy, aby i nadále zohledňovaly význam další integrace trhů a ekonomik kandidátských zemí, zejména těch, které mají s EU celní unii;
56. s hlubokým politováním konstatuje, že Turecko nedosáhlo žádného pokroku při plnění kritérií požadovaných pro uvolnění vízového režimu; opakuje, že je ochoten proces uvolnění vízového režimu zahájit, jakmile turecké orgány zcela splní šest zbývajících kritérií, u nichž je zjevné, že dosud splněna nebyla, a to tak, aby žádný členský stát Evropské unie nebyl diskriminován, a zároveň sladí turecký systém s vízovou politikou EU; vyjadřuje politování nad tím, že turečtí občané čelí problémům s žádostmi o víza pro vstup do členských států EU, a to v důsledku značného nárůstu počtu žádostí a obav ze zneužívání systému; uznává však, že existuje politická vůle k tomu, aby se přístup k vízům zlepšil, a vyzývá obě strany k intenzivnějšímu úsilí o odstranění zbývajících technických a administrativních překážek; vyzývá členské státy EU, aby na tuto

problematiku vyčlenily více zdrojů; podporuje opatření ke zjednodušení vízového režimu, zejména pokud jde o podnikatelskou činnost a studenty programu Erasmus; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že turecké orgány se neustále snaží svalovat vinu za to, že v této otázce nedochází k pokroku, na Evropskou unii, a přitom samy nijak neusilují o splnění zbývajících kritérií; připomíná Turecku, že absence hmatatelného kumulativního pokroku při plnění zbývajících podmínek má přímý vliv na podnikatelskou činnost a studenty programu Erasmus; lituje skutečnosti, že turecká vláda zneužívá zvláštní pasy, jejichž počet není znám, a současně nepodniká nezbytné kroky směrem k rámci, z něhož by mohli mít prospěch všichni občané; vyzývá tureckou vládu, aby vyřešila zbývající překážky bránící obnovení dialogu o liberalizaci vízového režimu, a stejně tak vyzývá Radu, aby splnila svou část závazků, jakmile budou tyto kroky podniknuty; bere na vědomí rozhodnutí EU a členských států zavést od 15. července 2025 stupňovitý rámec pro víza;

57. vítá opětovné zapojení Evropské investiční banky v Turecku a do turecké investiční platformy v rámci Evropského fondu pro udržitelný rozvoj, což umožňuje silnější investiční podporu prostřednictvím záručních programů ve třech zastřešujících politických prioritách, což je konkrétně Zelená dohoda pro Evropu, strategie Global Gateway a oblast zaměstnanosti a růstu, v souladu s příslušnými podmínkami pro dodržování hodnot EU; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby z programů EU neměly prospěch subjekty v Turecku, které nedodržují základní hodnoty EU;
58. podporuje rozhodnutí přijaté složkou EU ve Smíšeném parlamentním výboru EU-Turecko odložit po zadržení a zatčení istanbulskeho starosty Ekrema İmamoğlu a dalších osob 82. schůzi tohoto shromáždění, která se měla konat ve dnech 14.-15. dubna 2025 v Ankaře; i nadále se domnívá, že parlamentní dialog zůstává klíčovou součástí vztahů mezi EU a Tureckem, a vyjadřuje naději, že činnost Smíšeného parlamentního výboru bude brzy obnovena, jakmile to podmínky dovolí; lituje rozhodnutí tureckých orgánů nepřizvat Evropský parlament k pozorování prezidentských a parlamentních voleb v květnu 2023, a to i přes nařčení z nerovného přístupu, a konstatuje, že bylo pozváno Parlamentní shromáždění Rady Evropy a Parlamentní shromáždění Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě; vyjadřuje naději, že mise Evropského parlamentu bude přizvána k pozorování všech nadcházejících voleb v zemi;

Možnosti dalšího rozvoje vztahů mezi EU a Tureckem

59. opakuje svůj názor, že turecká vláda zanedbala přijetí nezbytných opatření k odstranění zásadních demokratických nedostatků v zemi, a proto trvá na tom, že proces přistoupení Turecka k EU nelze za současných okolností obnovit, a to navzdory demokratickým a proevropským aspiracím značné části turecké společnosti; bere na

vědomí nedávné výzvy příslušných představitelů turecké opozice, kteří se zasazují o obnovení spolupráce a opětovné zahájení přístupových rozhovorů; oceňuje tento inovativní a odvážný přístup; zůstává však skeptický ohledně jeho podpory, pokud turecká vláda nevyšle jasný signál o své ochotě znovu se zavázat k cestě do EU prostřednictvím konkrétních a věrohodných činů;

60. připomíná, že stejně jako v případě kterékoli jiné kandidátské země je proces přistoupení podmíněn úplným splněním kodaňských kritérií a normalizací vztahů se všemi členskými státy EU; zdůrazňuje, že klíčem k prohloubení spolupráce mezi EU a Tureckem zůstává i nadále konstruktivní angažovanost Turecka, a to i ve vztahu ke kyperské otázce; v této souvislosti se domnívá, že při prosazování svých deklarovaných ambicí týkajících se EU by turecké orgány měly klást menší důraz na kapacity země v oblasti bezpečnosti a obrany a namísto toho řešit vážný stav demokracie v zemi; konstatuje, že je odhodlán pokračovat v procesu přistoupení za předpokladu, že turecká vláda podnikne tyto nezbytné kroky;
61. nadále naléhavě vyzývá tureckou vládu, aby konstruktivně spolupracovala s orgány EU a členskými státy a pokračovala v úsilí o užší, dynamičtější a strategičtější partnerství, nad rámec současného zmrazeného procesu přistoupení, a to na základě příslušných závěrů Rady a Evropské rady a stanovené podmíněnosti; trvá na tom, že je třeba zahájit proces reflexe s cílem nalézt způsob, jak by nový konstruktivní a progresivní rámec pro vztahy mezi EU a Tureckem založený na respektování demokratických zásad, právního státu a základních práv mohl zahrnovat zájmy všech zúčastněných stran; zdůrazňuje, že je třeba upevnit partnerství mezi EU a Tureckem, například modernizací a posílením stávající dohody o přidružení;
62. je však toho názoru, že pokračující zhoršování situace v oblasti demokracie a právního státu v blízké budoucnosti povede pouze k dalšímu vzdalování Turecka od EU, což oslabí důvěru, která je nezbytná pro skutečné posílení spolupráce a partnerství v oblastech společného zájmu, jako je obchod, energetika nebo bezpečnost;
63. domnívá se, že je v zájmu EU přehodnotit způsoby, jakými může Turecko zůstat přimknuto k EU, a to nejen z hlediska norem, ale také z hlediska hodnot a zásad, a navrhnout v souladu s tímto cílem politické iniciativy; vyjadřuje hluboké znepokojení nad postupným upevňováním dalšího autokratického systému v bezprostředním sousedství EU, neboť tento vývoj má přímé a dalekosáhlé důsledky pro dlouhodobé zájmy a stabilitu Unie; naléhavě vyzývá všechny orgány EU, členské státy a Evropskou radu, aby se otevřeně vyjadřovaly k přetrvávajícímu úpadku demokracie a porušování lidských práv v Turecku, zejména k pokračujícímu rozbíjení pluralitní demokracie, neboť to není neslučitelné s usilováním o co nejlepší vztahy mezi EU a touto zemí; vyzývá Komisi a Evropskou službu pro vnější činnost, aby zajistily, že programy návštěv vysokých

představitelů v Turecku budou zahrnovat pluralitní zastoupení politických a občanských subjektů s cílem získat ucelenější představu o této zemi;

64. opakuje, že je plně odhodlán i nadále podporovat občanskou společnost v Turecku; vyzývá Komisi, aby zachovala a dále zvýšila svou politickou a finanční podporu dynamické a prodemokratické občanské společnosti v Turecku, jejíž činnost může přispět k vytvoření politické vůle nezbytné pro prohloubení vztahů mezi EU a Tureckem; je toho názoru, že ačkoli v mnoha oblastech spolupráce mezi EU a Tureckem fungují přístupy založené na pobídkách a transakční přístup, v pokroku při demokratizaci země tyto přístupy selhaly; zdůrazňuje v tomto ohledu, že obnovení procesu přistoupení závisí především na neochvějně politické vůli tureckých orgánů a turecké společnosti stát se plnohodnotnou demokracií, k čemuž je EU nemůže nutit;
65. znovu vyzývá k posílení a prohloubení vzájemného poznání a porozumění mezi obyvateli Turecka a EU, k podpoře kulturního rozvoje, sociokulturních výměn a k boji proti všem projevům sociálních, náboženských, etnických nebo kulturních předsudků; v této souvislosti zdůrazňuje, že pro vztahy mezi EU a Tureckem, a zejména pro podporu demokracie, právního státu a lidských práv, je důležité usnadnit interakce mezi lidmi; vybízí Turecko a EU, aby prosazovaly společné hodnoty, zejména podporou mladých lidí;
 -
 - ◦
66. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení předsedovi Evropské rady, Radě a Komisi; žádá, aby bylo toto usnesení přeloženo do turečtiny a předáno prezidentovi, vládě a parlamentu Turecké republiky.